

Granskningsutlåtande

Hjo översiktsplan

Upprättad: 2026-04-08 av Matilda Åslin, Dnr: 2025-69

Innehåll

BAKGRUND	3
UPPLÄGG FÖR GRANSKNINGSUTLÅTANDET.....	4
SAMMANFATTNING AV JUSTERINGAR	
I FÖRSLAGET TILL NY ÖVERSIKTSPLAN.....	5
SYNPUNKTER FRÅN STATLIGA MYNDIGHETER..... 6	
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	6
Energimyndigheten	10
Post- och telestyrelsen	10
Trafikverket	11
Statens geologiska institut	11
Skogsstyrelsen	11
Svenska Kraftnät	12
Vattenfall Eldistribution AB	12
Luftfartsverket	14
SYNPUNKTER FRÅN KOMMUNALFÖRBUND 15	
Miljösamverkan Östra Skaraborg	15
Räddningstjänsten Skaraborg	15
SYNPUNKTER FRÅN KOMMUNER 18	
Habo kommun	18
Skövde kommun	18
Tibro kommun	19
SYNPUNKTER FRÅN INTRESSEORGANISATIONER OCH FÖRENINGAR 20	
Fridene Fröjered Korsberga hembygdsförening	20
Hjo hembygdsförening	21
Leader Östra Skaraborg	22
SYNPUNKTER FRÅN POLITISKA PARTIER 23	
Centerpartiet i Hjo	23
SYNPUNKTER FRÅN FASTIGHETSÄGARE/ NÄRINGSIDKARE.....24	
Fastighetsägare Bleckstorp 1:1, 1:22 och 1:29	24
Hagens plantskola	24
Sjöhaga gård	25
Åsens lantbruk	25
SYNPUNKTER FRÅN INVÅNARE 26	
Synpunktslämnare 1	26
Synpunktslämnare 2	26
Synpunktslämnare 3	28
BILAGA.....29	
Sändlista granskning	29

Bakgrund

Varje kommun ska ha en översiktsplan som omfattar hela kommunen, enligt plan- och bygglagen. Översiktsplanen anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och speglar den politiska majoritetens uppfattning om byggande, mark- och vattenanvändning samt hushållning med naturresurser. Planen ska ta hänsyn till både allmänna och enskilda intressen och har en central roll i kommunens arbete för en hållbar utveckling. Översiktsplanen är vägledande men inte rättsligt bindande; den ska bland annat fungera som underlag för detaljplanering och annan planering. Översiktsplaneringen är en ständigt pågående process, eftersom förutsättningarna förändras och nytt underlag kan leda till nya prioriteringar.

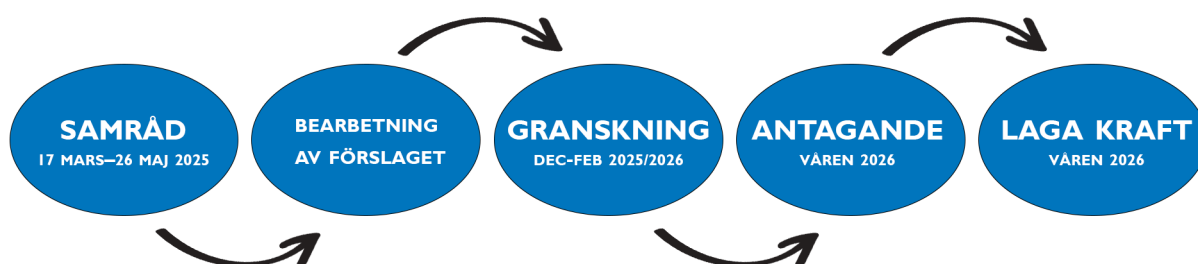
ARBETET MED HJO KOMMUNS ÖVERSIKTSPLAN

Under våren 2023 påbörjades planeringen och arbetet med en ny översiktsplan. I ett första skede hölls ett antal dialogmöten och workshops med tjänstepersoner och politiker. Kommunen hade även personal och politiker ute på plats, både i Hjo och i våra mindre orter, för att träffa och prata med invånare om platsen och dess utveckling. Allmänheten fick möjlighet att besvara en digital enkät med frågor kopplade till arbetet med översiktsplanen. Resultaten från tidigare möten och dialoger, bland annat

ungdomsenkäten LUPP och dialoger i samband med översynen av Hjo kommuns vision, har också funnits med som ett underlag för översiktsplanen.

Under våren 2025 var förslaget till ny översiktsplan på samråd under tio veckor (17 mars till 26 maj). Synpunkterna och kommunens svar sammanställdes i en samrådsredogörelse. Vissa justeringar gjordes av förslaget och i december 2025 beslutade kommunen att skicka översiktsplanen på granskning.

Granskningen pågick från 9 december till 16 februari 2026. På begäran fick Länsstyrelsen Västra Götaland och Skövde kommun förlängd svarstid till den 23 februari. Allmänheten har kunnat ta del av översiktsplanen på kommunens hemsida samt genom en utställning på Kulturkvarteret. Granskningen har även kungjorts i lokaltidningen Skaraborgs Allehanda (SLA). Ett öppet möte hölls för allmänheten i Hjo den 29 januari. Granskningsförslaget har också skickats till myndigheter, grannkommuner, föreningar och andra intressenter (se bilaga för sändlista). I detta granskningsutlåtande redogörs för de skriftliga synpunkter som har inkommit under granskningstiden samt kommunens bemötande av dem. Översiktsplanen beräknas antas under våren 2026 och börjar gälla efter att beslutet vunnit laga kraft.

Upplägg för granskningsutlåtandet

Totalt har 25 yttranden inkommit till kommunen under granskningstiden. Alla yttranden presenteras i följande avsnitt under kategorierna statliga myndigheter, region, kommunalförbund, kommuner, intresseorganisationer och föreningar, politiska partier, fastighetsägare, näringsidkare samt invånare.

Yttrandena är inlagda under respektive aktörs rubrik med ett inledande klargörande om att »nedan följer aktörens yttrande«. Texten som sedan följer är den yttrandes ord. I slutet på varje yttrande följer Hjo kommuns bemötande, vilket markeras av blå streck samt rubriken »Bemötande«.

»Synpunkter från invånare« kategoriserar de synpunkter som inkommit från privatpersoner/allmänhet och som inte kan delas in under någon av de övriga kategorierna. Dessa är markerade kursivt och numrerade i den ordning som de inkom till kommunen.

Samtliga yttranden är anonymiserade eftersom det inte bedöms finnas något syfte eller vara relevant för ärendet vilka enskilda personer som står bakom synpunkterna. För att underlätta läsningen och i möjligaste mån hålla handlingen så kortfattad som möjligt har endast de delar av yttranden som utgör synpunkter om översiktsplanen tagits med i samrådsredogörelsen. Inledande sammanfattningar av översiktsplanens struktur och beskrivningar av ärendet har därför utelämnats. På grund av det är synpunkterna inte alla gånger identiska med de handlingar som har inkommit. Samtliga yttranden finns dock tillgängliga i sin helhet via Hjo kommuns kansli.

Sammanfattning av justeringar i förslaget till ny översiktsplan

Flera av de inkomna yttrandena innehåller värdefull information som kommunen har nytta av i det fortsatta arbetet med detaljplanering och genomförande. De flesta yttranden föranleder dock ingen justering av själva översiktsplanen. Utifrån de synpunkter som inkommit under granskningstiden har Hjo kommun enbart utfört sådana textjusteringar som inte bedöms behöva ytterligare granskning. Översiktsplanens kartor och bildunderlag har inte ändrats efter granskningen. Textjusteringarna presenteras nedan i kortfattad form. Alla yttranden samt kommunens bemötanden och åtgärder finns att läsa på efterföljande sidor.

- Länsstyrelsens yttrande ingår som helhet i översiktsplanens antagandehandling och utgör ett eget kapitel.
- Angående befarad risk för skada på riksintresset för naturvärden och Natura 2000-området som omfattar Hjoåns dalgång kompletteras Bf8-området, Grebban, med texten: »Vid utveckling ska hänsyn tas till det närbelägna Natura 2000-området som omfattar Hjoåns dalgång.« liksom för övriga bebyggelseområden i Hjoåns närhet.
- Angående att risken för att miljö kvalitetsnormen för vatten inte följs kompletteras följande ställningstagande under Bostadsbebyggelse: »Vid förtätning i Hjo stad ska park-, natur- och grönområden med stora kvaliteter för biologisk mångfald, lek och rekreation samt kulturvärden beaktas.« med texten »Inom tillkommande bebyggelseområden behöver ytor för erforderlig rening och fördröjning av dagvatten säkerställas i detaljplaneskedet.« Motsvarande textkomplettering utförs för tillkommande bebyggelseområden under ställningstaganden - Näringsliv.
- Hållbarhetsbedömningen: Den samlade bedömningen har kompletterats med en ny underrubrik: »Överväganden och skäl till val av alternativ« och en kortfattad redogörelse av arbetsprocessen.
- Kapitlet utgångspunkter, Hjo idag, kompletteras med att räddningstjänstens förmåga i Hjo sträcker sig till användande av bärbara stegar. Detta innebär att byggnader högre än fyra våningar behöver projekteras så att utrymning kan ske utan räddningstjänstens hjälp. Även område VF6, Silon, under mark- och vattenanvändningskapitlet kompletteras med denna information.
- De utpekade verksamhetsområdena i Korsberga och Blikstorp justeras till antagandehandlingen med att förstärkande åtgärder för att tillhandahålla släckvatten i större mängder kan bli aktuella.
- Ställningstagandet om utvecklad busstrafik förstärks med att Hjo kommun tillsammans med Tibro kommun särskilt ska verka för att reguljära bussförbindelser återinförs mellan städerna.
- Små textjusteringar har gjorts efter yttranden från Hjo hembygdsförening respektive Åsens lantbruk.

Synpunkter från statliga myndigheter

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Nedan följer yttrandet från Länsstyrelsen i Västra Götalands län:

INLEDNING

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL i ett senare planeringskede.

Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av yttrandet enbart framgå om:

- 1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
- 2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,
- 3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 h § första stycket MB,
- 4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
- 5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits. Där Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i översiktsplanen (3 kap. 5 § PBL).

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Energimyndigheten, Luftfartsverket, Länsstyrelsen Jönköping, Skogsstyrelsen, Post- och telestyrelsen (PTS), Statens geotekniska institut (SGI) och Trafikverket¹. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

SAMLAD BEDÖMNING

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen ger god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

¹ Försvarmakten och Svenska Kraftnät har meddelat att de avstår från att lämna yttrande.

Utifrån nu kända förutsättningar kan Länsstyrelsen inte fullt ut avgöra om föreslagen förändring markanvändning tillgodoser riksintressen för kulturmiljövård, Natura 2000, rörligt friluftsliv och naturvård.

För områdena Spakås (Bf6), Tråkebo (B7), Dalslund (Bf20) och Sanna (Bf21) behöver kommunen i den fortsatta planeringen göra ingående analyser och utredningar för att avgöra vilken utveckling som är möjlig utan att påtagligt skada riksintresset för kulturmiljövård. När det gäller Natura 2000, som ofta sammanfaller med riksintresse för naturvård, behöver anpassningar och skyddsavstånd klargöras för utvecklingsområden längs Hjoån. För riksintresse för rörligt friluftsliv är det viktigt att den kumulativa påverkan bedöms och begränsas.

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås riskerar att medverka till att miljökvalitetsnormer för vatten enligt 5 kap. miljöbalken inte följs. Kommunen behöver i översiktsplanen visa att det finns förutsättningar för att MKN ska kunna följas. Åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka försämrad kvalitet med hänsyn till MKN för vatten behöver redovisas.

När det gäller områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen bedömer Länsstyrelsen att området Spakås (LIS 1) är olämpligt som LIS-område. Det är idag ett oexploaterat strandområde och är som sådant mycket värdefullt för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att Almnäs (LIS 3) behöver minskas för att skydda värdefull natur. Övriga fem områden bedömer Länsstyrelsen som lämpliga LIS-områden.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Planen bedöms inte medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion att det i ett senare planeringskede ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL. Det förutsätter dock att kommunen följer de rekommendationer som översiktsplanen lyfter fram.

Översiktsplanen kommer att gälla tillsammans med en äldre ändring av översiktsplanen för vindkraft antagen år 2015. Det innebär att Länsstyrelsens tidigare granskningsyttrande över vindkraftsplanen också kommer att fortsätta gälla².

² Planen innehåller 13 utpekade områden, varav 8 ligger inom Försvarmaktens stoppområde. Länsstyrelsen ansåg i sitt granskningsyttrande att 11 av de utpekade områdena var olämpliga, 8 på grund av Försvarmaktens stoppområde och 3 på grund av risk för påtaglig skada på riksintressen för natur, friluftsliv samt biotopskydd. Kommunen valde att gå vidare och anta planen. Se dnr 401-9597-2015.

LÄNSSTYRELSENS SYNUNKTER GÄLLANDE INGRIPANDEGRUNDER ENLIGT 11 KAP. 10 § PBL

Riksintressen

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

De båda riksintresseområdena för kulturmiljövården, Norra och Södra Fågelås samt Grevbäck, utgör historiskt högintressanta herrgårdslandskap – där bebyggelsestruktur, öppna odlingslandskap och landskapselement är betydelsefulla uttryck. Kommunen har hittills inte exploaterat nämnvärt inom dessa båda herrgårdslandskap, men i översiktsplanen föreslår kommunen relativt omfattande exploateringar i riksintresseområdenas södra respektive norra delar – där stadens tätbebyggelse möter herrgårdslandskapen. Den historiskt tydliga gränsen mellan staden och dess omland (i söder och norr) kommer att påverkas när nu tätbebyggelse letar sig ut i det öppna odlingslandskapet.

För att minska översiktsplanens negativa påverkan på riksintresse för kulturmiljövård har kommunen sedan samrådsskedet gjort justeringar av både föreslagen mark- och vattenanvändning och områdesbeskrivningar. En omfattande landskapskaraktärsanalys har också tagits fram³.

Länsstyrelsen ser positivt på de justeringar som gjorts, men trots detta ser Länsstyrelsen fortsatt risk att nyexploatering inom områdena Spakås (Bf6), Tråkebo (Bf7), Dalslund (Bf20) och Sanna (Bf21) kan medföra negativ påverkan på berörda riksintresseområdena Norra och Södra Fågelås samt Grevbäck.

Översiktsplanens resonemang om hänsyn och formuleringar att eftersträva bevarande av landskapselement är för vaga för att utesluta negativ påverkan på berörda riksintressen. Översiktsplanens formuleringar om anpassning av bebyggelse nämner i något fall gestaltning och terränganpassning med mera, men den nya bebyggelsens placering, struktur/typologi och anpassning till områdenas karaktär skulle behöva förtydligas. Den föreslagna förändrade markanvändningens slutliga påverkan på och tillgodoseende av riksintresset för kulturmiljövården är inte möjlig att avgöra fullt ut i dagsläget. Lämplig exploatering inom de namngivna områdena kommer behöva utredas och analyseras ingående i den framtida detaljplaneringen.

Rörligt friluftsliv (4 kap. 1-2 §§ MB)

Länsstyrelsen ser en risk för påtaglig skada på riksintresse för rörligt friluftsliv till följd av de förslag till förändrad mark- och vattenanvändning som föreslås i översiktsplanen.

3 Landskapskaraktärsanalysen beskriver riksintresseområdena kortfattat och gör analyser som kan kopplas till kulturmiljövården. Riktningen i landskapet anges i såväl Norra och Södra Fågelås som i Grevbäck ligga i Vätterstrandens riktning (N-S och NO-SV). Viktiga siktlinjer anges från landskapsrummen och ut mot Vättern i öster. Siktlinjer, visuella samband och läsbarhet i landskapets riktning enligt ovan analyseras inte. Föreslagna exploateringar och bedömd påverkan på riksintressenas struktur sett till kontrasten mellan tätbebyggelse och odlingslandskap och betydelsefull vegetation samt landskapselement (uttryck i riksintresseområdena) framgår inte.

Det är framför allt utvecklingsområdena Spakås (Bf6) och Tråkebo (Bf7) söder om Hjo tätort som var och en och inte minst tillsammans riskerar att påverka riksintresset negativt.

I översiktsplanen står det att kommunens förslag på ny byggnation inom riksintresset för rörligt friluftsliv i största möjliga mån ska samexistera och stärka riksintresset.

Kommunen har redan tagit fram ett förslag till detaljplan för Tråkebo, som varit på samråd under år 2025. Länsstyrelsen har samrådsyttrandet ifrågasatt kommunens bedömning att ett genomförande av planförslaget förbättrar området tillgänglighet för allmänheten mot bakgrund av att större delen av planområdet utgörs av kvartersmark⁴.

För att stärka riksintresset, som kommunen uttrycker som en vilja i översiktsplanen, behöver resonemangen utvecklas och den kumulativa påverkan begränsas.

Natura 2000-område (4 kap. 1 och 8 §§)

Utifrån nu kända förutsättningar går det inte att utesluta en negativ påverkan på Natura 2000-område för Hjoåns dalgång.

Kommunen planerar för både bostads- och verksamhetsområden i närheten av Hjoåns dalgång. För några av utvecklingsområdena framgår det av översiktsplanen att kommunen avser att anpassa byggnation längs Hjoåns dalgång efter Natura 2000-området. Vad denna anpassning innebär behöver framgå för alla utvecklingsområden.

Det behövs ett skyddsavstånd för att inte påverka miljön i Natura 2000-området negativt. För vissa utvecklingsområden, till exempel Bf8, framgår inte att det finns ett Natura 2000-område i närheten⁵.

Kommunen behöver utveckla vilken eventuell påverkan på Natura 2000-området det kan bli av de samlade förändringar som föreslås i närheten av Hjoåns dalgång.

Det krävs tillstånd från Länsstyrelsen för verksamhet eller åtgärder som kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt.

Även för Natura 2000-området Vättern anser Länsstyrelsen att kommunen kan utveckla bedömningen av de samlade förändringar som föreslås i närheten av Natura 2000-området.

Riksintresse för naturvård (3 kap. 6 § MB)

I och omkring Hjo tätort sammanfaller riksintresset för naturvård i stora delar med Natura 2000-områdena för Hjoån och Vättern. De förtydliganden som Länsstyrelsen efterfrågar när det gäller påverkan på Natura 2000 gäller också för riksintresset för naturvård. Genom att utveckla de delar som Länsstyrelsen efterfrågar ovan kan kommunen också visa hur riksintresse för naturvård tillgodoses.

4 Dnr 10778-2025.

5 För Bf8 har kommunen även missat att ange att området berörs av riksintresse naturvård.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att det finns en risk att det som kommunen föreslår i översiktsplanen bidrar till att miljö-kvalitetsnormer för vatten enligt 5 kap. miljöbalken inte följs.

Länsstyrelsen konstaterar att översiktsplanen innehåller relevanta uppgifter om vattenförekomster i kommunen och formuleringar om att värna och visa hänsyn till vattenförekomsterna. Samtidigt finns det i översiktsplanen förslag till förändrad mark- och vattenanvändning som kan riskera att påverka MKN vatten, till exempel i närheten av Hjoån, som det idag inte uppnås god kemisk status i och vars ekologiska status är måttlig. Kommunen skriver att vattenkvaliteten inte ska försämrats med anledning av exploateringar, men skjuter på mer utvecklade bedömningar till efterföljande detaljplaneprocesser.

Kommunen behöver redan i översiktsplanen visa att det finns förutsättningar för att MKN ska kunna följas. Åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka försämrad kvalitet med hänsyn till MKN för vatten behöver redovisas. Det kan handla om att redovisa mark för de eventuella reningsanläggningar eller dagvatten-åtgärder. Det kan i vissa fall handla om utrymmeskrävande åtgärder, dels från den utveckling av mark- och vattenanvändning som planeras, dels från pågående användning där åtgärdsbehov har påvisats.

Vidare är översiktsplanen viktig för att bedöma kumulativa konsekvenser för vattenkvaliteten, något som inte görs på samma sätt när frågorna hänskjuts till detaljplaneringen.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

LIS 1, Spakås

Länsstyrelsen anser att området inte är lämpligt som LIS-område. Ett LIS-område riskerar medföra alltför stor skada på strandskyddets syften även med den begränsning som gjorts av LIS-områdets storlek och syfte.

Området utgör idag ett oexploaterat strandområde, och är som sådant mycket värdefullt för strandskyddets syften. Strandområdet utgör ett viktigt stråk/passage i naturen för växt- och djurliv. Området ligger inom riksintresseområdet för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. MB, riksintresse naturvård, riksintresse kulturmiljövård och Natura 2000-området Västra Vättern.

Syftet med LIS-området är att stärka friluftslivet och turismen och på så vis bidra till att långsiktigt utveckla landsbygden. I översiktsplanen nämns exempel på åtgärder som en gångstig, platser för sportfiske och en bastu. Den typen av enklare åtgärder kräver inte ett LIS-utpekande, utan är redan möjligt med stöd av 7 kap 18 § e miljöbalken.

LIS 3, Almnäs bruk

Länsstyrelsen är positiva till utveckling kring gården, men Länsstyrelsen anser att LIS-området är för stort. Det finns höga natur- och kulturvärden i området kopplat till skyddsvärda träd och alléer och närliggande vattendrag.

Lövskogsområdet med skyddsvärda träd i söder bör därför undantas.

Länsstyrelsen vill också uppmärksamma kommunen på att en stor del av den utveckling kommunen tänkt sig bör kunna ske med stöd av 7 kap. 18 § f miljöbalken utan att peka ut det som LIS-område.

Övriga LIS-områden

Länsstyrelsen bedömer att övriga LIS-områden är lämpliga som LIS-områden. För alla LIS-områdena är det viktigt att ge utrymme till fri passage närmast vattnet.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Planen bedöms inte medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion att det i ett senare planeringsstadium ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL. Det förutsätter dock att kommunen följer de rekommendationer som översiktsplanen lyfter fram.

DE SOM MEDVERKAT I BESLUTET

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med kulturgeografen Torbjörn Sahl som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsarkitekten och funktionschefen Andreas Lidholm medverkat.

BILAGOR:

Yttranden för kännedom från Energimyndigheten, Luftfartsverket, Länsstyrelsen Jönköping, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut och Trafikverket.

KOPIA TILL:

Energimyndigheten, Försvarsmakten, Luftfartsverket, Länsstyrelsen Jönköping, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut och Trafikverket.

BEMÖTANDE RIKSINTRESSEN:

- I översiktsplanen poängteras kommunens strävan att successivt och omsorgsfullt gestalta stadens nya gränser mot jordbrukslandskapet. Kommunen bedömer att det i detaljplaneskedet är fullt möjligt att bevaka frågan om risk för negativ påverkan på riksintresseområdena för kulturmiljövården och hur skada ska undvikas, med uppföljning vid bygglovsprövning och tillsyn. Den förändrade plan- och bygglagen ger också bättre möjlighet till det. Synpunkten föranleder ingen ändring i översiktsplanen.

- Länsstyrelsen bedömer att ny bostadsbebyggelse på en del av Spakås och en del av Tråkebo medför risk för påtaglig skada på riksintresset för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen anser att risken gäller oavsett om båda eller enbart ett av områdena bebyggs. Kommunen ser stora fördelar med att genomförandet av de två områdena hänger samman, eftersom det skapar ett grannskap och underlättar infrastruktur och service.

I landskapskaraktärsanalysen bedöms det mest framträdande värdet för riksintresset vara den stora och öppna landskapsbilden i förhållande till Vättern, och bortom Vättern upplevelsen av bergsområdena inom Östergötland och Småland. På östra sidan om Gamla landsvägen är även fornsträndernas tröskel mer påtaglig, vilket också är ett skäl till att freda denna sida. Den del av Spakås som föreslås bebyggas, på den västra sidan om Gamla landsvägen, bedöms denna inte ha motsvarande upplevelsevärden som den östra. Redan på ett par 100 meter västerut utgör befintlig skogsridå en barriäreffekt som också förstärks av marknivåernas stigning. Tillkommande bebyggelse på denna sida om Gamla landsvägen bedöms därför ha mindre påverkan på landskapsbilden.

Kommunen bedömer att det, under förutsättning att de hänsyn som beskrivs för bebyggelseområdena iaktas, finns goda förutsättningar att undvika påtaglig skada på riksintresset. Frågan bedöms kunna bevakas vidare i kommande detaljplaneskedet och vid bygglovsprövning. Därtill kommer vägnät och naturmark inom områdena säkerställa åtkomst och passage för allmänheten, så även för det rörliga friluftslivet. Synpunkten föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

- Natura 2000 och Riksintresse för naturvärden: I arbetet med översiktsplanens bebyggelseområden har kommunen förutsatt att tillräckliga ytor för gröna miljöer reserveras. Sådana gröna ytor skapar förutsättningar att kunna reglera skyddsavstånd och andra hänsyn kopplade till riksintresset och Natura 2000-området i detaljplaneskedet. De gröna miljöerna kan utgöra ekologiska samband till omkringliggande grönytor, möjliggöra tillräckligt utrymme för skötsel av natura 2000-området och dessutom bidra till att bevara goda ljusförhållanden i skogsbryn. Vad gäller området Bf8, Grebban, kompletteras det med texten: »Vid utveckling ska hänsyn tas till det närbelägna Natura 2000-området som omfattar Hjoåns dalgång.«

BEMÖTANDE MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN:

- Det stämmer till viss del att kommunen skjuter på mer utvecklade bedömningar till detaljplaneskedet. Kommunen har ännu varken grön- och blåstrukturplan eller dagvattenpolicy, men behovet av dessa strategiska dokument är noterat under Genomförande/Kontinuerlig översiktsplanering/Fortsatt arbete. I arbetet med översiktsplanens bebyggelseområden

har kommunen förutsatt att tillräckliga ytor för gröna miljöer reserveras. De ytorna ska även innehålla plats för rening- och fördröjningsanläggningar. Kommunen bedömer översiktligt att det finns fysiskt utrymme för detta inom de utpekade områdena och att förutsättningarna att förbättra miljö kvalitetsnormen för vatten är god. Följande ställningstagande under rubriken Bostadsbebyggelse: »Vid förtätning i Hjo stad ska park-, natur- och grönområden med stora kvaliteter för biologisk mångfald, lek och rekreation samt kulturvärden beaktas.« kompletteras med en ytterligare mening: »Inom tillkommande bebyggelseområden behöver ytor för erforderlig rening och fördröjning av dagvatten säkerställas i detaljplaneskedet.« Motsvarande textkomplettering utförs för tillkommande bebyggelseområden under ställningstaganden - Näringsliv. Utgångspunkten är att inga enskilda områden får försämra vattenkvaliteten, och därmed bedöms heller inga förstärkta negativa effekter uppstå av att åtgärder görs på flera områden. Det vill säga de kumulativa effekterna, eller sammanlagda, kommer inte att leda till försämring. Som alternativ till åtgärder vid enskilda områden skulle samordnade och mer övergripande lösningar kunna utföras vilket kommunen har möjlighet att studera inom kommande arbete med dagvattenpolicy och grön- och blåstrukturplan.

BEMÖTANDE LANDSBYGDSTUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN:

- LIS 1, Spakås: Det är positivt att enklare åtgärder som översiktsplanen beskriver redan är möjliga utan LIS-utpekande. Men ett LIS-utpekande kan ändå gynna framtida uppförande av ett något större byggnad än en normalstor bastubyggnad. LIS/-området är visserligen oexploaterat men inte opåverkat, med hänsyn till befintlig trädodling och närheten till bostadsbebyggelse. Passagefunktionen för djur- och växtliv bedöms kunna bevaras även med kompletterande bebyggelse som syftar till att stärka det rörliga friluftslivet. Stora delar av marken är privatägd och initiativ inom LIS-området som berör denna del behöver ske i dialog med, eller på initiativ av, markägarna. Synpunkten föranleder ingen förändring av översiktsplanen
- LIS 3, Almnäs bruk: Det är positivt att enklare åtgärder som översiktsplanen beskriver redan är möjliga utan LIS-utpekande. Precis som för ovan nämnda område anser kommunen att ett LIS-utpekande kan gynna framtida uppförande av byggnader som kan vara större än en enklare bastubyggnad. Att skyddsvärda träd och ädellövskog behöver beaktas vid utveckling uppges i översiktsplanen. Alléer ingår i det generella biotopskyddet. Synpunkten föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Energimyndigheten

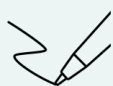
Nedan följer yttrandet från Energimyndigheten:

ENERGIMYNDIGHETENS STÄLLNINGSTAGANDE

Energimyndigheten vill understryka betydelsen av att aktivt arbeta med energiplanering. Frågor gällande nya alternativ för försörjning, distribution samt lagring av energi kan med fördel behandlas i den pågående processen med kommunens energiplan. Arbetet med kommunens energiplan bidrar till kontinuitet i kommunens strategiska planering i allmänhet och ökar därigenom kommunens rådighet i frågan om att nå kommunens vision och målsättning.

Vägledning och information om kommunal energiplanering finns att tillgå på Energimyndighetens webbplats, Vägledning för kommunal energiplanering

Energimyndigheten har i övrigt inga ytterligare synpunkter än det som tidigare förts fram.

BEMÖTANDE:

- Arbeta med en kommunal energiplan pågår. Synpunkten föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Post- och telestyrelsen

Nedan följer yttrandet från Post- och telestyrelsen (PTS):

PTS har av Länsstyrelsen i Västra Götaland ombetts att inkomma med synpunkter på »översiktsplan Hjos kommun«.

PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat:

- främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lag (2022:482) om elektronisk kommunikation
- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga

Vidare får PTS genom upphandling verka för att tillgodose totalförsvarets behov av posttjänster och elektroniska kommunikationstjänster under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar av elektronisk kommunikation och posttjänster i fred.

IT-infrastrukturen är en förutsättning för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att IT-infrastrukturen

måste in i samhällsplaneringsprocessen på regional och kommunal nivå. Om inte IT-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna.

Det säkerhetspolitiska läget har också riktat fokus mot behovet av en robust civil infrastruktur. Förmågan att kommunicera är en förutsättning för att samhällets grundläggande funktionalitet ska kunna upprätthållas. Exempelvis krävs elektronisk kommunikation för att genomföra betalningar, säkerställa leveranser och återställa trasiga nät. Att civila funktioner är fungerande i händelse av höjd beredskap är också viktigt för totalförsvarets militära del. Hot mot infrastrukturen finns också i fredstid, exempelvis i form av naturhändelser såsom översvämningar, sabotage eller i samband med kriser i samhället. PTS arbetar aktivt med dessa frågor, bl.a. genom att dela ut statligt stöd till företag för att genomföra åtgärder för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information. I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.

Vidare driver PTS ett system för begäran om ledningsanvisning, »ledningskollen.se«. För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

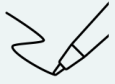
UNDERLAG FÖR SAMRÅD GÄLLANDE RADIOKOMMUNIKATION

Vindkraftverk kan störa fasta radioförbindelser (radiolänk). Därför behöver företag som projekterar för vindkraft uppgifter om vilka radioförbindelser som riskerar att bli störda. PTS tar fram underlag för samråd dvs information om vilka operatörer som har tillstånd för fast radio (radiolänk) i det aktuella geografiska området efter begäran från vindkraftsprojektören.

På PTS hemsida återfinns ytterligare information: <https://pts.se/radio/radiotillstand/vindkraft/>

ÖVRIGT

PTS har inga ytterligare synpunkter.

BEMÖTANDE:

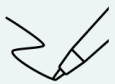
- I granskningsversionen av översiktsplanen adderades rubriken »IT-infrastruktur« under Mark- och vattenanvändning/Tekniska anläggningar, vilket också framgår av samrådsredogörelsen. Här redogörs för flertalet av de synpunkter som PTS framför både i samråds- och granskningskedet, bland annat behovet av en robust civil infrastruktur, information om ledningsägare och operatörer av bredband samt behov påkallade av det säkerhetspolitiska läget.
- Under Mark- och vattenanvändning/Tekniska anläggningar/Energi/Vindkraft i står det i granskningsversionen av översiktsplanen att »Samråd ska även ske med de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område.«
- Kommunen har kännedom om tjänsten ledningskollen.se men bedömer att information om tjänsten inte ska ingå i en översiktsplan. Länken till tjänsten kan spridas på annat sätt.
- Yttrandet föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Trafikverket

Nedan följer yttrandet från Trafikverket:

Trafikverket har vid tidigare samråd framfört synpunkter på planen, både generellt och mer specifikt. Trafikverket noterar att kommunen har tagit till sig flera av synpunkterna som lämnades i samrådsskedet och utifrån dessa gjort justeringar och förtydliganden av översiktsplanen. Trafikverket har inget att erinra mot att förslag till översiktsplan antas.

Trafikverket vill dock fortsatt belysa att i förslag till ny översiktsplan beskrivs framför allt ett utbyggnadsområde, Grebban Bf8, som kommer att kräva dialog med Trafikverket gällande väghållansvaret.

BEMÖTANDE:

- Frågan om väghållansvaret för väg inom området Bf8, Grebban, beskrivs redan i granskningshandlingen. Synpunkten föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

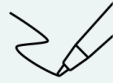
Statens geologiska institut

Nedan följer yttrandet från Statens geotekniska institut:

SGI har under samrådsskedet yttrat sig, (dnr. 4.3.1-2503-0449, daterad 2025-04-30) och då bland annat framfört följande:

- Geotekniska förutsättningar och riskfaktorer bör beskrivas i text och redovisas på karta.
- Klimatscenarier skall ingå i riskbedömningen.
- Stabilitet och eventuellt pågående erosion inom riskområden behöver utredas senast i samband med detaljplanering.
- Risk för slamströmmar i den sydliga delen av kommunen behöver uppmärksammas.

Tidigare framförda synpunkter har hanterats på ett bra sätt och SGI har inga ytterligare synpunkter på planförslaget.

BEMÖTANDE:

SGI:s kommentar på översiktsplanens granskningshandling föranleder ingen ytterligare förändring av översiktsplanen.

Skogsstyrelsen

Nedan följer yttrandet från Skogsstyrelsen:

Skogsstyrelsen har inga synpunkter som bedöms vara avgörande för fastställande av översiktsplanen. Planförslaget är omfattande, väl genomarbetat och har tagit hänsyn till, från Skogsstyrelsen, tidigare inlämnade synpunkter.

Det finns, inom kommunen, många skogliga områden som på olika sätt är skyddade på grund av höga naturvärden, forn- och/eller kulturlämningar. Det finns också behov av områden för friluftsliv och rekreation. Detta har tagits upp i planen på ett bra sätt. Man kan dock behöva lyfta dessa aspekter ytterligare vid detaljplanering av mer konkreta åtgärder.

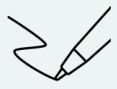
Efterfrågan på mark för anläggning av storskaliga solcellsanläggningar har ökat avsevärt sedan några år tillbaka, i synnerhet i södra Sverige. Man bör vara beredd på att intresset för sådana anläggningar sannolikt ökar även i Hjo kommun och att det kan skapa konflikter mellan olika markanvändningsintressen.

Skogsstyrelsen har inget ytterligare att tillägga.

Skogsstyrelsen har inte utfört något fältbesök i samband med det här ärendet.

Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett

sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Vi är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under skogsvårdslagen). Vidare ingår bland våra uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

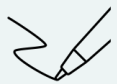
BEMÖTANDE:

Skogsstyrelsens synpunkter föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Svenska Kraftnät

Nedan följer yttrandet från Svenska Kraftnät:

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende. Vi har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter på rubricerad remiss.

BEMÖTANDE:

Svenska Kraftnäts yttrande föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Vattenfall Eldistribution AB

Nedan följer yttrandet från Vattenfall eldistribution AB:

Vattenfall Eldistribution har elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät och lokalt elnät med en spänningsnivå på 0,4 kV till 145 kV, både ledning i luft och ledning i mark inom Hjo kommun.

Vattenfall lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät:

- Vid behov av ombyggnad av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå över 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk samt ur ett underhållsperspektiv.

- Utöver detta säkerhetsavstånd (20 m) tillkommer tillämpningen av försiktighetsprincipen för frågan kring elektriska och magnetiska fält (EMF). Vattenfall Eldistribution rekommenderar att ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor, inte uppförs närmare än 50 meter från ledningens närmaste anläggningsdel. Detta för att minimera eventuell framtida oro etc. hos de boende.
- Tillkommande solenergianläggning ska placeras minst 20 m (landsbygd) eller 10 m (tätort) från närmaste fasledare vid icke direktjordad luftledning med en spänningsnivå upp till 100 kV med hänsyn till TSN nr 21.
- Tillkommande solenergianläggning ska placeras minst 50 m (landsbygd) eller 20 m (tätort) från närmaste fasledare vid direktjordad luftledning med en spänningsnivå över 100 kV med hänsyn till TSN nr 21.
- Om en tillkommande solenergianläggning planeras att uppföras närmare 300 m från vårt stationsområde eller kraftledningsgata (145 kV) skall samråd, i enlighet med Elsäkerhetslagen §6, om skyddsåtgärder genomföras innan anläggningen uppföres. Skyddsåtgärder krävs för att förhindra att farlig beröringsspanning inte överskrider i er anläggning de gränsvärden som anges i ELSÄK-FS 2022:1 kap 5 §7 på grund av jordfel i vårt 130 kV system.

Vattenfall lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen lokalt elnät:

- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 24 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- Nya exploateringar medför ett behov av både nya ledningar och nya nätstationer för elförsörjning. Nya ledningar är i stort sett alltid markförlagda kablar i tätbebyggt område men kan vara både markförlagda kablar och ledningar byggda i luft på landsbygden.
- För att undvika magnetfält ska avstånd från station till stadigvarande vistelse vara minst 5 meter. För att undvika brandrisk ska avstånd mellan station och brännbart material vara minst 5 meter.
- En tumregel är att längsta kabelväg från nätstation till anslutningspunkt är cirka 200 m. Det kan dock variera beroende på nätstationens kapacitet och områdets elförbrukning.

För alla detaljer och anläggningar som placeras invid Vattenfalls elnätanläggningar gäller att dessa skall placeras så att drift- och underhållsarbeten för elnätanläggning inte försvåras.

Schaktning och sprängning får inte ske i närheten av Vattenfalls elnätanläggningar utan att man i god tid inhämtat ledningsägarens medgivande.

Hänsyn ska tas till försiktighetsprincipen som ingår i de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken avseende att verksamheter eller åtgärder inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Ombyggnad eller flytt av Vattenfalls anläggning ska anmälas i god tid. Ombyggnad/flytt bekostas av den som initierat ärendet, om det inte regleras på annat sätt i avtal.

NY BATTERIANLÄGGNING INVID EN LUFTLEDNING (REGIONNÄT)

Sökande ska ta fram en riskanalys innehållande bland annat:

- Avstånd till elnätanläggningar.
- Eventuell brand- eller explosionsrisk.

Sökande måste redovisa i sin riskanalys att det finns skyddssystem som mildrar den termiska rusningen och att dessa skyddssystem måste övervakas.

Om nytt batterienergilagrar enligt framtagna riskanalys inte innebär explosionsrisk ska batterianläggning definieras som »Brandfarlig vara«. Därmed måste det vara ett avstånd på minst 30 meter mellan en 145 kV luftlednings närmaste fasledare och ett område där batterianläggning placeras och minst 15 meter mellan en 45 kV luftlednings närmaste fasledare och ett område där batterianläggning placeras.

Om nytt batterienergilagrar enligt framtagna riskanalys innebär explosionsrisk ska det placeras enligt gällande elsäkerhetsföreskrifter avseende avstånd. Därmed måste det vara ett avstånd på minst 100 meter mellan en 145 kV luftlednings närmaste fasledare och ett område där batterianläggning placeras och minst 50 meter mellan en 45 kV luftlednings närmaste fasledare och ett område där batterianläggning placeras.

Om byggnader och containers som nyttjas för batterienergilagrar, förses med tryckavlastande konstruktion. Tryckavlastning får inte ske mot angränsande elnätanläggning så att denna skadas vid en eventuell tryckavlastning.

Ledningar från och till batterienergilagrar ska hanteras med hänsyn till TSN nr 21.

NY MAST ELLER VINDKRAFTVERK INVID LUFTLEDNING (REGIONNÄT)

Vattenfall flygbesiktare alla luftledningar med en spänning från 1 kV och uppåt. Luftfartsavdelningen på Transportstyrelsen har utgett en rekommendation om hinder i närheten av kraftledningar med beteckning TSL 2010-5867 daterad 2010-11-15 vilken refereras till i EBR meddelande nr 3.

Transportstyrelsens ståndpunkt är: för att säkerställa flygsäkerheten vid kraftledningsinspektion bör hinder i kraftledningens närhet vara så få som möjligt. Om hinder av olika skäl ändå uppförs i kraftlednings närhet ska dessa

hinder förvarnas genom skyltning i enlighet med rådande EBR-standard, på kraftledning, samt markeringar på såväl hindret som eventuella staglinor eller liknande. Även nätägarens kartmateriel ska uppdateras med tillkommande hinder.

Som hinder anses fasta eller rörliga föremål som intränger i det område runt kraftledningen inom vilket helikoptern kan behöva röra sig. Även staglinor som intränger i det hinderfria området räknas alltså som hinder.

Hinderfri zon:

- 100 meter ut från kraftledningens yttersta del från marken upp till 50 meter.
- 200 meter ut från kraftledningens yttersta del från 51 meter och uppåt.

Transportstyrelsen har följande inställning beträffande markering av hinder i närheten av kraftledningar 10-400 kV med hänsyn till driftbesiktning och driftinspektioner med helikopter.

Följande säkerhetsavstånd:

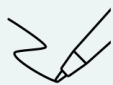
- Master med höjd 50 meter och lägre placeras inte närmre kraftledning än 100 meter.
- Master med höjd över 50 meter och master med stag placeras inte närmre kraftledning än 200 meter.
- Generellt gäller att master med höjder mellan 20 och 100 meter förses med tydliga varningsmarkeringar synliga i 3 till 4 huvudriktningar. En nivå för varningsmarkeringar vid master under 50 meters höjd, lämpligen i toppen. Dessutom ytterligare en till två nivåer varningsmarkeringar vid master mellan 50 och 100 meters höjd, denna/dessa nivåer placeras på lämplig höjd, vilken bestäms av lokala förhållanden. Vidare bör också markering monteras på staglinor i kraftledningens närhet.

Rekommendationen för hinder vid kraftledningar gäller även vindkraftverk och avstånden bör då räknas från rotorspets, eller det som annars finns närmast kraftledning. Dock gäller alltid att ett hinder skall placeras på sådant avstånd från luftledning att ingen del kan nå luftledningen vid ett eventuellt fall.

VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB VILL INFORMERA OM FÖLJANDE:

- Eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploatören.
- Offertförfrågan för ledningsflytt inom lokalnät görs via Vattenfall Eldistributions hemsida, Offertförfrågan flytt av anläggning - Vattenfall Eldistribution. Vid offertförfrågan ska samrådsyttrandet bifogas. För att underlätta handläggningen bör konfliktpunkter vara utredda och elnätanläggningar vara utsatta. Utsättning kan beställas via Ledningskollen.

- Beställning/förfrågan av ledningsflytt (regionnät) görs på Vattenfall Eldistributions hemsida: Regionnät flytt. När det ansöks om ledningsflytt ska konfliktpunkter redovisas. Eventuellt krävs att elnätsanläggningarna behöver mätas in. Yttrandet ska bifogas i ansökan om ledningsflytt.
- Inför anslutning av ny byggnad till befintligt elnät måste beställning av offert på el-servis beställas i mycket god tid. Offert på el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via Anslutning - Vattenfall Eldistribution eller på telefon: 020-82 10 00
- Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelut-sättning begäras. Se Gräv inte utan koll | Vattenfall Eldistribution
- När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår Beställ tjänst - Vattenfall Eldistribution
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av genomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

BEMÖTANDE:

- Vattenfalls upplysningar föranleder ingen justering av översiktsplanen, men kan vara värdefull information vid mer konkret detaljplanering och genomförande.

Luftfartsverket

- LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot granskningsversionen av översiktsplanen för Hjo kommun.

BEMÖTANDE:

- Luftfartsverkets synpunkt föranleder inga ändringar av översiktsplanen, men kan vara värdefull information vid mer konkret detaljplanering och genomförande.

Synpunkter från kommunalförbund

Miljösamverkan Östra Skaraborg

Nedan följer yttrandet från Miljösamverkan Östra Skaraborg:

ALLMÄNT

Hjo kommun har tagit fram ett bra förslag till ny översiktsplan, som kommer att utveckla kommunen i en positiv och hållbar riktning. Förslaget till översiktsplan har reviderats och utvecklats enligt många av de synpunkter som miljönämnden lämnade under samrådet, vilket vi ser positivt på.

Det är positivt att översiktsplanen kompletterats med en utbyggnadsordning, som ger tydlighet och förutsättningar för i vilken ordning områdena planeras att byggas ut. Det är också positivt att översiktsplanen kompletterats med en landskapskaraktärsanalys som kommer att utgöra ett bra verktyg för att hantera de höga natur- och kulturvärden som finns i kommunen.

FÖRORENADE OMRÅDEN

Översiktsplanens beskrivning av förorenade områden har utvecklats och det framgår av planeringsförutsättningarna för de utbyggnadsområden där frågan särskilt behöver beaktas. Utöver detta framgår det inte av översiktsplanen hur kommunen arbetar strategiskt med frågan. Till exempel i det befintliga verksamhetsområdet i Hjo tätort där det kan finnas en komplex förorenings-situation som kan påverka Vättern. Översiktsplanen kan utvecklas ytterligare med avseende på detta.

MILJÖKVALITETSNORMER

Det är positivt att översiktsplanen redovisar de vattenförekomster som finns inom kommunen och att det finns planeringsförutsättningar för de utbyggnadsområden som berörs. Översiktsplanen behöver utvecklas för att stödja en förbättring av miljö kvalitetsnormerna som helhet och även från redan exploaterade områden, till exempel genom att integrera föreslagna åtgärder från VISS i översiktsplanen. Kommunen skriver i samrådsredogörelsen om att det finns en samordnad dagvattenutredning för flera av de utpekade områdena som har Hjoån som recipient. Relevanta delar av utredningen kan redovisas och integreras i översiktsplanen. En motsvarande utredning för de områden som har Sjörödsbäcken som recipient skulle också vara en bra idé.

HÅLLBARHETSBEDÖMNINGEN

Miljönämnden vidhåller de synpunkter som den lämnade under samrådet. Miljöbalken ställer i 6 kap. 11 § krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla.

Hållbarhetsbedömningen behöver revideras så att det tydligt framgår att samtliga punkter uppfylls. Det gäller särskilt punkt 6: »en sammanfattning av de överväganden som har gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes» som saknas helt. Förslagen om uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av översiktsplanen medför enligt punkt 7 saknas i genomförandeavsnittet.

BEMÖTANDE:

- Arbetet med förorenade områden pågår kontinuerligt. Miljösamverkan Östra Skaraborg utför exempelvis en ansvarsutredning av den före detta deponin i Sannaskogen inför kommande åtgärder. Synpunkten föranleder ingen förändring av översiktsplanen.
- Miljö kvalitetsnormer: Kommunen beskriver hänsynsbehovet vad gäller förbättrad status och kvalitet på vattendrag översiktligt samt inom respektive område. I antagandehandlingen har ställningstaganden förtydligats om att erforderlig plats för renings- och fördröjningsanläggningar ska säkerställas i detaljplaneskedet. Se svar till Länsstyrelsen.
- Hållbarhetsbedömningen: Den samlade bedömningen har kompletterats med ny underrubrik: »Överväganden och skäl till val av alternativ«.

Räddningstjänsten Skaraborg

RÄDDNINGSTJÄNSTENS FÖRMÅGA I HJO KOMMUN

Enligt översiktsplanen antas Hjo kommun växa med 50-100 personer per år fram till år 2030. Antalet olyckshändelser korrelerar med invånarantalet, vilket innebär att ett ökat invånarantal medför ett ökat antal olyckshändelser för räddningstjänsten att hantera. Ett ökat invånarantal innebär också fler bostäder samt fler företag och verksamheter i kommunen, vilket medför en ökad belastning på räddningstjänstens myndighetsutövning genom fler ärenden. Räddningstjänstens bedömning är att förväntad befolkningsutveckling för Hjo kommun fram till 2030 inte kräver några direkta förändringar av räddningstjänstens verksamhet.

RÄDDNINGSTJÄNSTENS TILLGÅNG TILL SLÄCKVATTEN

I översiktsplanen beskrivs att nya industriområden bland annat kan förläggas till Korsberga och Blikstorp. Det är viktigt att kommunen beaktar att olika typer av industriverksamhet ställer olika krav på tillgång till släckvatten. Kan inte eventuellt brandpostnät leverera den mängd släckvatten som krävs för den industriverksamhet som etableras eller om brandpostnät saknas kan åtgärder krävas för att säkerställa tillräcklig tillgång till släckvatten. Åtgärder kan exempelvis handla om åtgärder i vattenledningsnätet för att få fram släckvatten om det inte redan finns, få fram större mängder släckvatten, lokala branddammar, utökning av räddningstjänstens resurser för att möjliggöra användning av tankbilar för vattentransport alternativt kombinationer av flera åtgärder.

RÄDDNINGSTJÄNSTENS INSATSTIDER

I översiktsplanen beskrivs att vid planering, bygglov och projektering ska räddningstjänstens insatstider, utryckningsvägar och brandvatten beaktas. Vidare redovisas räddningstjänstens insatstider med kartor. Det är viktigt att tydliggöra att i Hjo kommun har räddningstjänsten inte förmåga för utrymning via fönster eller balkong med höjdfordon. Detta innebär att högre byggnader måste projekteras så att utrymning kan ske utan hjälp av räddningstjänst.

BRANDSKYDD FÖR SÄRSKILT RISKUTSATTA

Befolkningsprognosen för Hjo kommun visar att antalet människor som är äldre än 80 år kommer att öka, framförallt gruppen 85 år eller äldre. Hjo kommun ska därför möjliggöra byggnation av fler anpassade bostäder med närhet till service och kommunikationer. Räddningstjänsten vill tydliggöra att det är viktigt att kommunen beaktar att äldre människor, framförallt gruppen 80+, är överrepresenterade när det gäller omkomna i bränder och att anpassade bostäder därmed även måste anpassas ur brandskyddssynpunkt. Det är också viktigt att kommunen vidtar andra åtgärder för att säkerställa ett bra brandskydd för särskilt riskutsatta, som aktuell grupp utgör. Räddningstjänsten bidrar gärna med stöd i arbetet med detta.

KLIMATRELATERADE RISKER

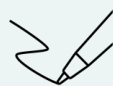
I översiktsplanen beskrivs olika klimatrelaterade risker, där bland annat riskerna gällande översvämning och skyfall tas upp. Vidare beskrivs att antalet översvämningar väntas öka samt att mängden regn och skyfall kommer att öka. Skyfallen leder i sin tur till stora vattenflöden på kort tid som kan orsaka översvämningar och medföra ras och skred i vissa känsliga områden. Kommunen har gjort skyfallsanalys och kartläggningar som visar i detalj hur översvämningar och skyfall påverkar kommunen. Räddningstjänsten vill tydliggöra att det är viktigt att risker kopplade till översvämning och skyfall beaktas i detaljplanering och byggnation för att undvika samt minimera konsekvenser av framtida oönskade händelser på grund av översvämning och skyfall.

FÖRÄNDRINGAR I BOVERKETS BYGGREGLER SOM PÅVERKAR FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BYGGANDE

Boverket har tagit fram nya föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader (BFS 2024:7) som började gälla 1 juli 2025 och gäller fullt ut från 1 juli 2026. Fram till och med 30 juni 2026 kan tidigare föreskrifter användas. De nya föreskrifterna tillåter inte längre räddningstjänstassisterad utrymning via fönster eller motsvarande för byggnader med verksamhetsklass 1, 3A, och 3B i byggnadsklass 1 om insatstiden överstiger 10 minuter och byggnaden inte skyddas med automatisk vattensprinkleranläggning eller boendesprinklersystem.

Detta innebär att det från och med den 1 juli 2026 endast är tillåtet med 20 minuters insatstid för vissa byggnader, ex. flerbostadshus i byggnadsklass 1, om byggnaden skyddas med automatisk vattensprinkleranläggning eller boendesprinklersystem. Med räddningstjänstens nuvarande förmåga innebär detta förändrade förutsättningar vid byggnation av aktuella byggnader ex. flerbostadshus i byggnadsklass 1, utanför räddningstjänstens insatstid 10 minuter.

För Hjo kommun innebär detta konkret att det inte längre är möjligt att bygga byggnader med verksamhetsklass 1, 3A, och 3B i byggnadsklass 1 utan automatisk vattensprinkleranläggning eller boendesprinklersystem i delar av Hjo och Hjo kommun. Befintliga byggnader påverkas inte av de förändrade kraven.

BEMÖTANDE:

- För de utpekade verksamhetsområdena i Korsberga och Blikstorp justeras till antagandehandlingen att förstärkande åtgärder för att tillhandahålla släckvatten i större mängder kan bli aktuella.
- Efter granskningen har räddningstjänsten förtydligat vad det innebär att högre byggnader behöver kunna utrymmas utan hjälp från räddningstjänsten. Förmågan i Hjo innebär att räddningstjänsten kan utrymma personer med hjälp av bärbara stegar. Bärbara stegar kan användas för utrymning från fönster eller balkong med karmunderstycket beläget högst 11,0 meter över mark och maximalt våning 4. Vissa befintliga byggnader kan ha fönster eller balkong med karmunderstycket beläget högst 12,0 meter över mark, vilket är tillåtet eftersom äldre regelverk hade detta krav. Räddningstjänstens bärbara stegar når alltså 12,0 meter över mark för att uppfylla dagens och tidigare gällande byggregler. Kommunen förtydligar av denna anledning rubriken Utgångspunkter/Hjo idag/Räddningstjänst.

- För område Vf6, Hjo Silon, justeras till antagandehandlingen att utrymning från nivåer motsvarande fyra våningar och uppåt ska kunna ske utan hjälp av räddningstjänsten eftersom höjdfordon som klarar detta saknas inom en rimlig insatstid.
- Vid projektering av anpassade boenden bevakas brandsäkerheten enligt särskilda krav i Boverkets byggregler.
- Risker kopplade till översvämning och skyfall beaktas alltid i detaljplanering och sådan byggnation där myndighetsutövning i form av bygglovsprövning blir aktuell.
- De specifika förändringarna i Boverkets byggregler påverkar inte översiktsplanen.

Synpunkter från kommuner

Habo kommun

Nedan följer yttrandet från Habo kommun:

BESLUT

Kommunstyrelsen har tagit del av översiktsplan för Hjo kommun och har inga synpunkter på förslaget. Kommunstyrelsen vill däremot lyfta att det är otydligt vad som gäller avseende utpekade områden för vindkraft i planförslaget. Om vindkraftsetablering blir aktuellt i gräns mellan kommunerna förutsätts att samråd sker med Habo kommun.

BESKRIVNING AV ÄRENDET

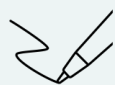
Hjo kommun har tagit fram en ny översiktsplan som är ute på granskning mellan 9 december 2025 till 16 februari 2026. Planen var ute på samråd under våren 2025.

I planen framgår de mellankommunala frågorna på en översiktlig kartbild på ett tydligt sätt. Habo kommun delar uppfattning om de redovisade mellankommunala intressena och ser positivt på eventuella samarbeten över kommungräns.

Granskningshandlingen redovisar att vindkraftsplänen som gäller för Hjo kommun, från 2015, ska fortsatt gälla som tematiskt tillägg. Samtidigt står det att en del utpekade områden (3, 4 och 5) anses vara olämpliga för vindkraftsetableringar på grund av risk för påtaglig skada för natur och riksintresse för friluftsliv. Dessutom står det i planförslaget att Hjo kommun är positiva till en utbyggnad av förnybar energi och att det kan innebära en konflikt för riksintresse rörligt friluftsliv omkring Hökensås.

Habo kommun tolkar det som att alla utpekade områden i vindkraftsplänen är aktuella för vindkraftsetablering, men samtidigt att områdena 3, 4 och 5 anses vara olämpliga för det. Det uppfattas därmed vara otydligt vad som faktiskt avses med utpekade områden för vindkraft. Om vindkraftsetablering blir aktuellt i gräns mellan Habo och Hjo kommuner förutsätts att samråd sker med Habo kommun.

I övrigt har Habo kommun inga synpunkter på förslaget.

BEMÖTANDE:

- Hjo kommun har i granskningsversionen av översiktsplanen tydliggjort att kommunens vindkraftsplan från 2015 som tematiskt tillägg till översiktsplanen ligger kvar. Utpekande av områden för vindkraft ingår där-

med inte i den aktuella översiktsplanen annat än som information. På en översiktlig nivå har Hjo kommun redan tagit ställning för utpekande av dessa områden och det är inget den nya översiktsplanen avser ändra. Översiktsplanen redogör dock för den aktuella statusen i förhållande till vindkraftsplänen från 2015. Den aktuella statusen för de södra områdena 3, 4 och 5 är att de i nuläget anses olämpliga för etableringar på grund av risk för påtaglig skada på riksintressen för natur och riksintresset för friluftsliv. Områdena har också i länsstyrelsens granskningsyttrande (av vindkraftsplänen) bedömts som mindre lämpliga.

- Översiktsplanen anger i avsnittet Utgångspunkter att vid förändringar av mellankommunala intressen ska Hjo kommun samverka med berörda kommuner, bland annat gällande energiförsörjning. Vindkraftsplänen från 2015, som fortsatt gäller som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen, anger att »Etablering av vindkraftverk inom ett avstånd av två kilometer till kommungränsen ska föregås av samråd med berörda kommuner. Önskvärt är att samråd sker med berörda kommuner inom ett avstånd av tre kilometer till kommungränsen.«
- Yttrandet från Habo kommun föranleder inga förändringar av översiktsplanen.

Skövde kommun

Nedan följer yttrandet från Skövde kommun:

Skövde kommuns bedömning är att översiktsplanen i sin digitala form är överskådligt och

lätt att läsa. Översiktsplanen tar hänsyn till globala, nationella och regionala mål.

Skövde kommun har inga synpunkter på förslaget.

BEMÖTANDE:

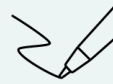
Yttrandet från Skövde kommun föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Tibro kommun

Nedan följer yttrandet från Tibro kommun:

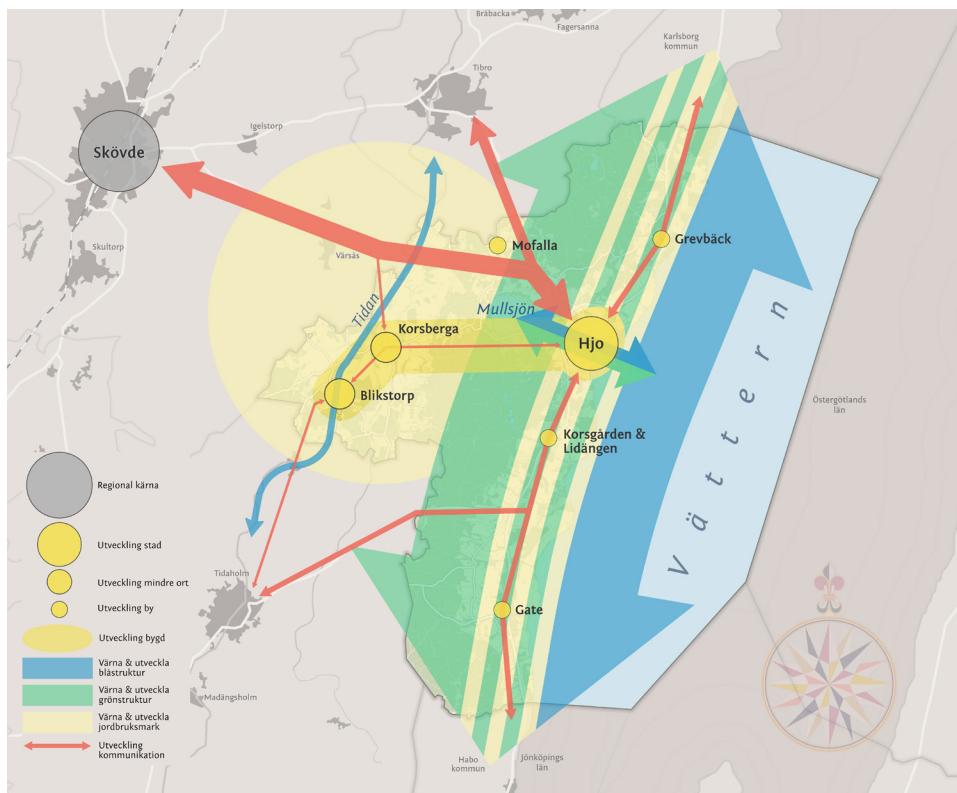
Tibro kommun tackar för möjligheten att yttra sig över förslaget till ny översiktsplan för Hjo kommun. Vi anser att det är väl bearbetad översiktsplan där vi endast har ett fåtal synpunkter vilka följer nedan:

- Tibro kommun anser att större vikt bör läggas i textdelen »Kommunikationer>Ställningstaganden« avseende pendlingsstråket Hjo-Tibro och man bör förtydliga att kollektivtrafik ska återinföras mellan våra kommuner. I kartan framstår det som det näst största stråket efter Hjo- Skövde men i text läggs det lika stor vikt vid övriga kommuner avseende utvecklad busstrafik.
- Tibro kommun saknar mål kring utvecklade möjligheter för de som pendlar med cykel mellan Hjo och Tibro.

BEMÖTANDE:

- Kommunen delar Tibros uppfattning om kollektivtrafikförbindelserna och förtydligar att kommunerna tillsammans bör verka för att reguljära bussförbindelser återinförs mellan Hjo och Tibro.
- Trots att översiktsplanen saknar konkreta mål om cykelpendling mellan Hjo och Tibro stämmer synpunkten väl överens med Hjo kommunfullmäktiges två mål »Utveckling i samverkan« och »Hållbar livskvalitet«. I och med att användandet av elcyklar ökar kan 15 kilometers vardagspendling på cykel vara ett miljövänligt alternativ till bilen i framtiden. Väg 194 och väg 201 är dock inte säkra för oskyddade trafikanter och att bygga cykelvägar utmed hela sträckan bedöms inte ekonomiskt realistiskt. Lugnare alternativ i form av parallellvägar till dessa finns, men innebär en betydligt längre färdväg och är inte att betrakta som snabba pendlingsstråk. Kommunen ändrar inte översiktsplanen med anledning av synpunkten, men välkomnar fortsatt diskussion med Tibro och Trafikverket för att undersöka om kortare cykelvägssträckor utmed väg 201 kan binda samman cykelstråket utmed gamla banvallen i Hjo kommun, väg 2911 och 2910 (Mofallavägen) och de enskilda vägarna norr om Perstorps mosse i Tibro kommun. Kortare cykelvägsetapper utmed väg 201 kunde innebära en avsevärd förbättrad cykelpendlingssituation.

Synpunkter från intresseorganisationer och föreningar

Fridene Fröjered Korsberga hembygdsförening

Nedan följer yttrandet från Fridene Fröjered Korsberga hembygdsförening:

Efter att vi tagit del av informationen om översiktsplan på kommunens hemsida (som vi fick meddelande om via mejl 2025-12-09) så vill vi framföra vissa synpunkter.

Då vi fått reda på att gällande detaljplan för Blikstorps samhälle är från år 1959 med senaste beslut, juni 1964. Vad som gäller för Korsberga samhälle har vi inte full koll på men vi förmodar att gällande detaljplan är föråldrad även där. Sedan detaljplanen över Blikstorp trädde i kraft 1964 så har samhället genomgått ganska stora förändringar som vi anser gör att gällande detaljplan i dagsläget är föråldrad och bör förnyas. Vi har granskat denna detaljplan och det är några punkter vi särskilt vill framföra våra synpunkter på.

De punkter i gällande detaljplan för Blikstorps samhälle som vi har synpunkter på är följande:

- En tomtplats får inte bebyggas till mer än 20%.
- Uthus eller annan gårdsbyggnad må inte uppta större yta än 40m².
- Här finns också bestämmelser om minsta avstånd mellan byggnader på samma fastighet som vi har vissa synpunkter på.

De flesta hushåll (utanför stadskärnan gäller särskilt Korsberga och Blikstorp) i dagens samhälle äger (eller leasar) mer än en bil vilket är oundgängligt då de flesta som bor här pendlar till någon av de närmaste kommuncentra. Vissa hushåll äger även en husvagn eller husbil. Det förekommer också att man har så kallade hobbyfordon. Det innebär att man i dag inte bygger ett garage för bara en bil. Utan bygger man ett garage så bör det finnas plats för minst 2 bilar, helst ska det därutöver även finnas ett förrådsutrymme och eller en verkstadsdel där man kan »mekka« med sin(a) bil(ar). Det innebär att bygger man ett garage i dag så bygger man 70m² eller mer. Vill man ha plats för husvagn eller mindre verkstadsdel så kan byggytan lätt komma upp i långt över 100m².

Då det gäller avståndet mellan byggnaderna så har vi förståelse för att det ur brandsäkerhetssynpunkt kan behöva vara ett tillräckligt stort avstånd mellan byggnaderna då företrädesvis mellan garagebyggnad och boningshus. Då det i framtiden troligen handlar om laddbara fordon som det verkar finnas viss brandrisk med, särskilt i samband med laddning. Men brand-

säkerheten kan kraftigt påverkas av vilket material som används i byggnaderna. Ett garage som är helt byggt i exempelvis lecablock som förutom att det inte brinner även har en god isolationsförmåga borde kunna placeras ganska nära ett boningshus. Det har ju byggts ganska många hus under senare tid där en garagedel är helt sammanbyggd med bostadshuset. Vi anser därför att minsta avstånd mellan byggnader kan vara betydligt mindre än vad som den gällande detaljplanen anger eller till och med sammanbyggd med huvudbyggnad förutsatt att byggnadsmaterialet i byggnaderna kan förhindra att brand sprids mellan byggnaderna.

Då det gäller tomtyta som får bebyggas så är det självklart så att man inte ska kunna bebygga hela tomtytan. Om vi som exempel tar en tomt som är 25 x 40 m (1000m²) och därifrån drar 4,5m runt om så blir den bebyggelsebara ytan 496m². Att bebygga hela den ytan gör att grönområdena blir lite i minsta laget men att tillåta bebyggelse på 35-40% av tomtytan bör kunna vara möjligt.

»Uthus eller annan gårdsbyggnad« anser vi inte behöver ha någon extra begränsning utöver vad som begränsas av begränsningen av bebyggd tomtyta. Det ger då möjlighet att välja hur man vill bebygga tomten då det gäller att fördela byggytan mellan boningshus eventuellt uterum och garage-förråd. I översiktsplanen finns det inritat några områden som anses lämpliga för byggnation. Med den gällande detaljplanen för Blikstorp så tror vi att intresset för byggnation av privatbostäder i samhället är synnerligen begränsat. Därför anser vi att den gällande detaljplaner för samhällena Blikstorp och Korsberga bör justeras på ovanstående punkter i samband med genomförandet av översiktsplanen. Varför inte ta fram enhetliga regler som gäller för samtliga detaljplanerade områden utanför stadskärnan.

BEMÖTANDE:

- Kommunen behöver studera vidare om frågan om utökad bygg rätt med mer bör lyftas i kommande planprioritering. I regel innebär ökad hårdgjord yta även större belastning på dagvattensystem och vattendrag som utgör recipienter för dagvatten. Därför behöver kommunen i samband med ett sådant projekt även kunna finansiera merkostnaderna för dagvattenutredning, dagvattenhantering och eventuellt även andra utredningar. I de mindre orterna finns bebyggelseområden som ingår i det kommunala verksamhetsområdet

för vatten och avlopp samt bebyggelseområden som inte gör det. Generellt utökad byggrätt kan kanske inte klaras med enskilda dagvattenlösningar – då behöver dessa områden läggas till det kommunala verksamhetsområdet. Vid en sådan förändring kan det tillkomma kostnader för nya förbindelsepunkter för dagvatten för de enskilda hushållen. Områden som redan är anslutna till verksamhetsområdet drabbas inte av nya anslutningskostnader; här faller merkostnaden i så fall på VA-kollektivet. Om fler bostäder byggs på tomten är det avgiftsgrundande, enligt VA-taxan. Ytterligare kostnader som landar på hushållen är den planavgift som i så fall tas ut vid bygglovs-skedet, utöver bygglovsavgiften. Planavgiften ska delfinansiera kommunens planarbete för sådana planer som inte direktfinansieras av en intressent.

- Motorintresset i kommunen är utbrett och komplementbyggnader fyller i allmänhet stor nytta vad gäller olika fritidsbehov. Vid en viss omfattning och storlek övergår dock fritidsintresset till en mer professionell sysselsättning, som också kan innebära negativ omgivningpåverkan. Ett 70 kvadratmeter stort garage (motsvarande ett litet småhus med tre rum och kök) låter stort i ett villaområde. En mer rimlig nivå än synpunktslämnarens 35–40 % är att 25 % av tomtytan får bebyggas. Därutöver finns möjligheter för till- och komplementbyggnader som enligt plan- och bygglagen får byggas utan att bygglov krävs.
- Synpunkterna föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Hjo hembygdsförening

Nedan följer yttrandet från Hjo hembygdsförening:

BOSTADSBEBYGGELSE – STÄLLNINGSTAGANDEN

»Kulturmiljösiktet i kommunens digitala karta ska vara utgångspunkt för bedömningar i frågor som rör bygglov, detaljplanering och andra förändringar i den yttre miljön.« Vår synpunkt under samrådet beträffande ovanstående formulering löd: »Att 'kulturmiljösiktet... ska vara utgångspunkt för bedömningar' låter väl kategoriskt. Även om föreningen värdesätter den starka ställning som kulturmiljön har i ÖP25, så finns det många aspekter som skall vägas in i frågor rörande bygglov m.m. Snarare bör formuleringen lyda'... ska vara ett underlag för bedömningar ...' Stadsarkitekten avfärdar synpunkten med att »kommunen ser ingen anledning att ändra ordvalet«. Hembygdsföreningen hävdar fortsatt att kommunens formulering, som vilar starkt på ordet »utgångspunkt« är för kategoriskt. Vår bedömning är att kommunen inte inser konsekvenserna för den enskilde fastighetsägaren med en sådant starkt ordval. För bebyggelse där bevarandet av de kulturhistoriska värdena är fastslagna i en detaljplan är Förutsättningarna tydliga för alla inklusive fastighetsägaren. För bebyggelse som

har ett visst kulturhistoriskt värde, något som framför allt gäller byggnader utanför riksintresset, är ett eventuellt kulturhistoriskt värde inte alltid uppenbart, allra minst för fastighetsägaren. Byggnader som i inventeringar anses ha visst kulturhistoriskt värde kan då vara redovisade i det s.k. »kulturmiljösiktet« – ett begrepp som är obekant för de flesta och som inte varit föremål för någon formell process, t.ex. politiskt beslut. Vår uppfattning är att inom dessa områden skall den information som finns i »kulturmiljösiktet« ses som ett underlag för att skapa förståelse för de värden som finns enligt kommunens bedömningar. Kulturmiljövärdena är i dessa fall kanske inte alltid helt uppenbara för fastighetsägaren. För att få acceptans för bevarande inom dessa områden skall kommunens insatser i stället inriktas på information i syfte att höja medvetandenivån och nå samförstånd kring kulturvärdena.

BOSTADSBEBYGGELSE – BF5

»Området ligger inom värdestrakt och värdekärna för ädellövskog och skyddsvärda ekar samt värdestrakt för skyddsvärda träd och trivialövskog – skogen och skyddsvärda träd ska bevaras i detaljplanen.« Hembygdsföreningens synpunkt på ovanstående löd: »Sigghusbergs-skogen ligger öster om BF5 och det finns starka skäl, enligt ovan, att hålla rejäl distans mellan skogen och bebyggelsen. Avskräckande exempel är bostadsområdet omedelbart söder om Sigghusbergs-skogen på Knäppplan, där ekarna mer eller mindre växer in på det privata tomterna, något som definitivt inte gynnar trädens långsiktiga överlevnad.« Vi är inte nöjda med stadsarkitektens svar som innebär att man kompletterar med texten »Kommunen skall eftersträva att hålla avstånd mellan bebyggelse och träd i skogsbyn«. Här är formuleringen alldeles för svag – »eftersträva«? Eftersom kommunen är markägare är det inga större problem att bestämma sig för att Sigghusbergsskogen har sådan växtlighet och bevarandevärde ur natur- och rekreationssynpunkt att avståndet mellan bebyggelse (vilket inkluderar tomtmark) och skogsbrynet är så stort att det garanterar växtlighetens överlevnad på lång sikt.

ALLMÄNT – NAMNSÄTTNING

Av det långa svaret på föreningens synpunkter och förslag till namnsättning är det inte helt lätt att tolka slutresultatet. Men Hembygdsföreningen utgår från att alla områden inte behöver få stadfästa namn redan i denna översiktsplan. Genomförandet av många av de i planen upptagna utbyggnadsområdena ligger med största sannolikhet långt in i framtiden. Hembygdsföreningen ser även fram emot fortsatt dialog kring namnsättning överhuvudtaget.

BEMÖTANDE:

- Ordet »utgångspunkt« ändras till »underlag« vad gäller kulturmiljösiktet i kommunens digitala karta.

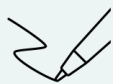
- Formuleringen »Kommunen skall eftersträva att hålla avstånd mellan bebyggelse och träd i skogsbyn« ändras till »Avstånd ska hållas mellan bebyggelse och träd i skogsbyn«.
- Dialogen om namnsättning samt detaljplanernas utformning fortsätter i kommande skeden. Synpunkterna föranleder inga förändringar av översiktsplanen.

Leader Östra Skaraborg

Nedan följer yttrandet från Leader Östra Skaraborg:

Vi har kollat på den nya översiktsplanen med utgångspunkt i de utpekade LIS-områdena. Det är generellt bra att man pekar ut LIS-områden men vi har en önskan att man utökar LIS 1 Spakås. Detta område bör utökas till hela strandlinjen bort till gränsen till Tråkebo 1:14. Då man ändå gör arbetet är vårt förslag att ansöka om ett så stort område som möjligt direkt för att inte hämma utvecklingen av området på lång sikt. Även området Bf6 bör utökas ända ner till gällande gräns för strandskydd. Alltså även på östra sidan av vägen.

Området kring Spakås är unikt och det som verkligen har potential att driva på bostadsbyggandet och nyproduktionen i Hjo. Detta område bör kommunen prioritera att utveckla så fort som möjligt. Platsattraktion styrs mycket av läget och detta läge är helt unikt i vårt närområde.

BEMÖTANDE:

- Att Spakås är ett attraktivt område för bostadsbyggande med ett helt unikt läge håller kommunen med om. För att värna de värden och karaktärsdrag som gör området kring Spakås unikt, har Bf6 och LIS1 avgränsats. Landskapets karaktärsdrag beskrivs i översiktsplanen som ett öppet odlingslandskap med vida vyer och slående utsikt över Vättern. Lansspråktagande av området behöver även förhålla sig till riksintresseområde för kulturmiljövård, naturvård och rörligt friluftsliv, intressen som hänger ihop med ovan beskrivna karaktärsdrag. Den sydöstra delen av Spakås, som i synpunkten föreslås ingå i Bf6 och LIS1, har ett avgörande värde för landskapskaraktären och har därför utelämnats i avgränsningen. Avgränsningen innebär att det är möjligt att behålla betydande delar av landskapets karaktär och samtidigt planera för att utveckla området till en attraktiv plats för både friluftslivet och bostadsbebyggelse.
- Synpunkten föranleder inga förändringar av översiktsplanen.

Synpunkter från politiska partier

Centerpartiet i Hjo

Nedan följer yttrandet från Centerpartiet i Hjo: Vi skulle vilja göra ett inspel till den nya översiktsplanen om att kunna bebygga delar av Prärien. Prärien – en grön oas nära Hjo Stadspark.

BEMÖTANDE:

- Prärien är det informella namnet på den kvarterstora park som avgränsas av Bangatan, Vasagatan, Viktoriegatan och Sturegatan i centrala Hjo stad. Parken är en sista rest av den kvartersbreda brandgata som planlades i samband med stadsplanen som stakar ut Nyestans kvarter från 1877. Brandgatan, till för att förhindra brandspridning mellan stadsdelar, bestod förutom Prärien av det som idag är kvarteren Regnbågen och Norrskenet (Riksbyggens bostadskvarter) samt kvarteret Skatan. I stadsplanen S1 från 1931 var parkens två hörn mot Bangatan tänkta att innehålla två symmetriskt placerade envåninga paviljonger för affärsverksamhet. Visionen för ytan tycks då ha varit en torgyta med dubbla alléträdsrader mot Vasagatan och Sturegatan. Kvarteret Norrskenet och Regnbågen var avsedda för två större offentliga byggnader separerade av en prydnadspark som delade upp Hertig Magnusgatan. Denna vision förverkligades dock inte. I stället har Prärien blivit en prydnadspark. Parkområdets karaktär delar kvaliteter med järnvägsparker i många svenska städer från samma tidsperiod, som en representativ första anhalt vid ankomsten till staden. Åtminstone sedan 1950-talet är kvarteret också planlagt som parkmark. Förutom skyddsvärda träd har parken ett kulturhistoriskt värde och är välbesökt. Parken har potential att utvecklas, inte minst avseende befintlig sämre anpassad kioskytbyggnad som skulle kunna ersättas med en byggnad som förbättrar park- och stadsmiljön och som är förenligt med parkändamålets syfte.

År 2015 beslutade kommunstyrelsen att uppdra åt förvaltningen att ta fram ett planprogram för att möjliggöra byggnation av bostäder på del av fastigheten Norr 3:59, »Prärien«. I beslutets sammanfattning står det: »Tillgången på lediga lägenheter i Hjo tätort är idag begränsad och efterfrågan bedöms att vara stor i framtiden. Tillgången till byggbar central mark för byggnation av lägenheter är också begränsad. Prärien är ett av få markområden i de centrala delarna av tätorten som kommunen idag har rådighet över.

Med anledning av detta bedöms det som viktigt att ta fram ett planprogram som belyser möjligheterna att bebygga Prärien samt all hänsyn som bör tas med anledning av kulturvärden, grönområden m.m.«

Förvaltningen har inte haft möjlighet att prioritera det aktuella planprogrammet, bland annat eftersom nya detaljplaner för bostäder inom ramen för andra förtätningsprojekt prioriterats.

Den nya översiktsplanen tar ställning för att Prärien ska värnas och bevaras som ett grönt rekreativområde. Vid förtätning i Hjo stad ska park- natur- och grönområden med stora kvaliteter för biologisk mångfald, lek och rekreation samt kulturvärden beaktas. Området beskrivs i genomförandekapitlet som ett bortvalt område – en utveckling av bostäder bedöms vara förenat med svårigheter och behöver vägas mot platsens höga natur- och kulturvärden. Översiktsplanens utpekade bebyggelseområden bör tills vidare prioriteras före Prärien. Även andra redan planlagda projekt, som ovan nämnda Sjöryd, borde genomföras innan ytterligare markområden utöver de utpekade ianspråkats för bebyggelse.

Om den politiska majoriteten ändå vill att förvaltningen ska fortsätta arbetet med ett planprogram för Prärien finns förstås den möjligheten, men syftet med planprogrammet kan uppfattas gå emot det som uttrycks i den nu aktuella översiktsplanen.

Yttrandet föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Synpunkter från fastighetsägare / näringsidkare

Fastighetsägare Bleckstorp 1:1, 1:22 och 1:29

Nedan följer yttrandet från fastighetsägare till Bleckstorp 1:1, 1:22 och 1:29:

MARKEN BLECKSTORP 1:1, 1:22, 1:29.

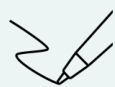
Är inte lämplig som bostadsområden, det finns lämpligare mark i Blikstorp. Kuredo Blikstorps Kraftverk äger Marken Bleckstorp 1:22. Kraftverket måste ha tillgång till marken närmast Tidans. Kraftverksdammen muddras ca. vart 5:e år efter godkänt tillstånd från Länsstyrelsen. När arbetet utförs använder vi tunga grävmaskiner och dumprar. Grönområden och Bostäder Bf11 är inte lämpligt på marken Bleckstorp 1:1, 1:22, 1:29.

Jag köpte marken 1:29 som är klassad som industrimark för att utveckla och expandera min sons företag Sventoft Interior AB. Företaget arbetar med montering av inredning i Norden med 5 anställda omsättning ca. 5 miljoner. Vi har börjat gallra och avverkat skog på marken. Idag har företaget lagerlokal i Kraftverket som dom har vuxit ur, tanken är att bygga en lagerlokal »hall«.

Bleckstorp 1:1 marken närmast bostadshuset med två flygelbyggnader. Marken har jag gjort i ordning med gräsmatta och rivet en gammal lagård, idag fungerar det som en stor trädgård med aktiviteter för familjen och anställda på Sibab. Det ligger en fiberkabel rakt igenom marken i den gamla vägen. Ej lämpligt som bostadsområde Bf11.

Blikstorps Gård är en släktgård från 1900-talet och många industrier från den tid var min morfars livsverk, han såg också till att järnvägen byggdes mellan Stenstorp och Hjo.

Slutsats: Behåll marken enligt dagens detaljplan. Bleckstorp 1:1 Jordbruksmark ej bostadsmark Bf11. Bleckstorp 1:22 ej grönområde. Bleckstorp 1:29 industrimark, ej bostadsmark Bf11.

BEMÖTANDE:

- Gällande detaljplan för industriändamål gäller och fastighetsägaren kan uppföra byggnader enligt den. Risk för skred och naturvärden i Tidans strandzon innebär att akksamhet behöver råda vid nybyggnation. Översiktsplanen vill visa på en framtida möjlighet där nya bostäder skulle kunna uppföras i centrala Blikstorp. I så fall skulle detta enbart ske på markägarens initiativ.
- Yttrandet föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Hagens plantskola

Nedan följer yttrandet från Hagens plantskola:

ANGÅENDE REVIDERAT FÖRSLAG TILL ÖVERSIKTSPLAN HJO KOMMUN (SPAKÅS)

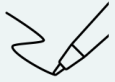
I det reviderade förslaget till översiktsplan är området LIS 1 inritat så att det överlappar helt med ett fält som odlas av Hagens plantskola idag, på arrenderad mark. Så länge vi bedriver vår verksamhet på det fältet finns inga möjligheter att tillgängliggöra stranden genom stigar eller vägar öppna för allmänheten. Det beror på att vi måste inhägna våra odlingar för att inte drabbas av stora skador från vilda djur. Är det kommunens avsikt att vi ska minska eller avveckla vår verksamhet för att utveckla friluftslivet? Detta skulle få direkt katastrofala konsekvenser för vår verksamhet, vilket vi förstås är väldigt negativa till.

I svaret gällande utveckling genom bostadsbyggande på jordbruksmark beskrivs jorden där vi odlar träd, strax söder om Hjo tätort som mindre bördig och därför mer prioriterad för bebyggelse än jordbruksmarken norr om Hjo tätort. Det kanske stämmer i förhållande till odling av livsmedel och ett- eller tvååriga grödor, som kräver mycket näring för sin snabba tillväxt. För våra odlingar av fleråriga växter är jorden på Hagen och Spakås marker mycket gynnsam. Jorden är sandig och lätt, vilket gynnar rötternas utveckling på grund av en högre temperatur i jorden vilket förlänger odlingsäsongen. Fleråriga växter faller sina löv vilket gör att mullhalten förbättras genom vår odling. Jordens odlingssegenskaper bestäms av mer än bara näringsinnehållet.

Lokaliseringsutredningen klassar området vid Spakås som olämplig för bostadsbyggande eftersom den utgörs av jordbruksmark. I revideringen har kommunen minskat på omfattningen av området. Att området är olämpligt för bostadsbyggande torde kvarstå även om området görs mindre. En utveckling som låter jordbruksmarken fortsätta vara i bruk måste vara att föredra.

Utvecklingen med bostadsbyggande vid Spakås inkluderar i beskrivningen anslutning till kommunalt vatten och avlopp, justeringar av vägen och eventuella gång- och cykelvägar. Var skulle sådana anslutningar/åtgärder göras? Riskerar vår mark att tas i anspråk? Det skulle förstöra i vår odling, som redan idag skulle behöva mer – inte mindre – mark att odla. Vi ber att planeringen av kommunens verksamheter sker på egen mark och inte planerar att disponera mark som är privatägd och används för odling som vi lever av.

Vi välkomnar direktkontakt i de delar som berör oss eftersom konsekvenserna av översiktsplanen i sin nuvarande form försvårar vår verksamhet betydligt.

BEMÖTANDE:

- Det är bra att Hagens plantskola har utvecklat frågan om bördighet och trädodling. Trädodling som näringsinriktning är ovanlig och kräver speciella förutsättningar. Kommunen värdesätter denna näringsverksamhet, inklusive plantskolans förtydligande.
- Genom att peka ut LIS-områden vill kommunen visa på en framtida möjlighet. Förändringar behöver ske i dialog med markägare och arrendatorer vid kommande planeringsskeden. Ett LIS-område kan också vara den befintliga verksamheten till gagn, om byggnader skulle behöva uppföras för näringens ändamål. Se även svar till länsstyrelsen.
- Kommunen anser att ett ianspråktagande av den västra delen av Spakås kan utföras utan att påtagligt skada riksintresseområdena, se även svar till länsstyrelsen. Vad gäller ianspråktagande av jordbruksmark ingår flera sådana i översiktsplanen. Dessa har jämförts i en lokaliseringstudie. Eftersom Spakåsområdet är mindre bördigt ur livsmedelsproduktionssynpunkt prioriterar översiktsplanens utbyggnadsordning annorlunda än lokaliseringstudien. Kommunen bedömer att det väsentliga samhällsintresset att kunna utvidga tätorten väger tyngre än den ur livsmedelssynpunkt lågproduktiva jordbruksmarken i detta fall.
- Yttrandet föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

Sjöhaga gård

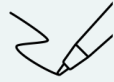
Nedan följer yttrandet från Sjöhaga gård:

Vi har nu tagit del av det här omarbetade förslaget, och ser till vår förvåning att det är ett förslag som för vår del blir ännu sämre än det ursprungliga. Nu ingår även de odlingsområden som ligger i närheten av Dalslund, BF20.

Vi ber er att beakta faktumet att den här högproduktiva jordbruksmarken sammanhänger med övrig aktiv jordbruksmark inom Sjöhaga/Sjöbonäs, som idag brukas tillsammans.

Vi noterar också att just sammanhängande jordbruksmark är något ni tagit hänsyn till i den här ändrade versionen, när det gäller Åsen, det är exakt samma förhållande med vår mark.

Skogen vill ni behålla, det är vi tacksamma för, den ingår som en aktiv del i vårt jordbruksföretag, vilket innebär att den kan avverkas, enligt gällande lagar och regler, när den är avverkningsklar rent ekonomiskt - alternativt avverkas helt och anlägga odlingsyta, när andra delar försvinner.

BEMÖTANDE:

- Översiktsplanen vill visa på en framtida möjlighet. Förändringar behöver ske i dialog med markägare och arrendatorer vid eventuella kommande planeringsskeden. Delområdet bedöms ändå ha högt brukningsvärde och prioriteras vid genomförandet lägre än exempelvis Spakås.
- Vad gäller skogsområdet har kommunen inte rådighet över brukande på samma sätt som en markägare har.
- Yttrandet föranleder ingen förändring av översiktsplanen.

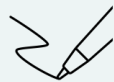
Åsens lantbruk

Nedan följer yttrandet från Åsens lantbruk:

Tycker att kommunen behöver se industriverksamhet innanför väg 195 i ett större perspektiv, i första läget omvärdera utveckling av befintligt industriområde, men också i ett längre perspektiv framför allt styra bort tyngre industri och kanske tänka i banorna att område som idag klassas som I (blå områden) över tid kan styras mot Vf (Bruna områden).

Det är så små avstånd innanför väg 195 och mot Vättern så hur man än gör så kommer man för nära bostadsbebyggelse, men också att beakta den oftast förhärskande vindriktningen västlig som idag gör att både utsläpp och buller påverkar Hjos boendemiljö.

Jag tycker kommunen behöver skapa möjligheter för ett externt industriområde utanför väg 195 som inte kommer att mota utvecklingen av bostadsutveckling, natur och kulturintressen, men där man också står redo med industrimark för nya etableringar, likt Ulricehamn, Värnamo med flera.

BEMÖTANDE:

- Kommunen ser att det finns olika intressen gällande markanvändningen av Hjo tätorts yttre delar. Dels finns intresset att bevara jordbruksmark och värna livsmedelsförsörjningen och de gröna näringarna, dels intresset att utveckla ny verksamhets- och industrimark i närheten av Hjo tätort. I dagsläget finns en brist på verksamhets- och industrimark i Hjo tätort. Kommunen har tittat på andra alternativ såsom ett externt industriområde och har haft dialog med andra markägare om saken. För det markområde som kommunen hade i åtanke avvisade dock markägaren förslaget. Kommunen landar därför i att en utvidgning av norra industriområdet i Hjo tätort är det mest lämpliga alternativet för utveckling av industri- och verksamhetsmark. Det knyter an till befintliga strukturer i form av närliggande industriområde och infrastruktur. Kommunen har dessutom som markägare mer rådighet över utvecklingen gällande område I1 och Vf1.

Synpunkter från invånare

Totalt har tre synpunkter inkommit från allmänheten under granskningstiden. Dessa synpunkter är anonymiserade och nummerade i kronologisk ordning utifrån när handlingen inkom till kommunen. Respektive synpunkt är markerad kursivt. Efter varje synpunkt följer Hjo kommuns bemötande.

Synpunktslämnare 1

Jag har tagit del av förslaget om ny översiktsplan och vill lämna synpunkt på den del som handlar om att bygga bostäder runt kolonilottsområdet nedanför Lundby. Jag ser det som ett mindre genomtänkt förslag som inte rimmar med bevarandet av befintliga kulturmiljöer och stadsodling.

Det jag tänker på är att kolonilotterna ligger väldigt oskyddade, utan någon inhägnad. Idag fungerar det eftersom det inte är en samlingsplats för andra än för dem som brukar marken. Andra människor promenerar igenom och förbi, med och utan hundar, och njuter av miljön. De som har slåttern låter hästarna beta vid sidorna. Men det är inget spring inne på lotterna och besökare håller sig på gångarna på sidorna och i mitten.

Byggs det hus ovanför och bredvid ser jag det som mycket troligt att området blir en naturlig mötesplats till exempel för områdets barn, och det är inte lämpligt att eller önskvärt att barn är och leker, springer eller plockar saker som växer inne på odlingslotter som innehas av andra.

Ni behöver också tänka på att de som innehar odlingsotterna är bosatta på andra håll runt om i Hjo och inte kan ha konstant uppsikt över vad som sker där. Under vintermånaderna är det helt tomt där men likväl växer där saker som behöver få lämnas ifred.

Mitt förslag är att låta bli att bygga husen precis ovanför odlingslotterna, åtminstone. Byggs det där behöver kommunen sätta upp ett staket med grindar och skyltar runt odlingslotterna så att det blir tydligt att det är de som brukar marken som kan vistas därinne och att besökare kan gå igenom och titta men inte plocka. Det finns på andra ställen.

BEMÖTANDE:

- Kommunen vill att kolonilottsodling ska kunna ske i Hjo även i framtiden. Om behov finns för att ta hela området i anspråk kan odlingslotterna behöva flyttas till annan plats. Kommunen ser dock inget hinder för

att funktionen kan bibehållas sida vid sida med nya bostäder. Som synpunktslämnaren skriver blir utformningen av staket eller annan gränsmarkering viktig.

- Synpunkten föranleder ingen förändring av översiktsplanen men kommer att beaktas i pågående arbete med planprogram för Hammardal med mer.

Synpunktslämnare 2

TANKAR OM ÖVERSIKTSPLAN BF6 OCH BF7, HJO KOMMUN

Inledning

Vad får människor att vilja flytta till Hjo?

Hur ökar vi trivseln i Hjo?

Vad får familjer att skaffa barn?

Finns det arbetstillfällen i Hjo?

Ett väl fungerande samhälle med daghem, förskola, skola, vård och arbete är en grund vid val av bostadsort. Här har Hjo mycket att lära.

Planering

En plan börjar med ett önskemål/tanke. Sedan identifierar man problem, gör en övergripande budget, ser till nyttan och till slut presenterar man sin plan.

Ytterligare en sak som är helt grundläggande är: Finns det något behov? I översiktsplanen saknas en behovsanalys. Ett bra mått är att ta den tomtförsäljning som skett i Hjo under 2025 (1 st) och har den som bas för analysen. Ytterligare en parameter blir då: Hur långt i förväg ska vi planera. Det händer mycket i världen idag och samhället förändras snabbt. En framförhållning på 20 år anser jag är en bra utgångspunkt. Plötsligt kan vi ringa in behovet. Om vi tar nybyggnationen av villor i Hjo under år 2025 och multiplicerar detta med 20 år så har vi svaret -- 20 tomter.

I översiktsplanen har man helt tappat bort budgetarbetet, det saknas en trovärdig behovsanalys och problemen är inte ens identifierade. En översiktsplan ska vara aktuell.

Vägen avseende Bf6 och Bf7

Det är ingen idé för Hjo Kommun att tänka detaljplan/genomförande innan problemet med vägen är löst.

Ny huvudman för vägen är av nöden. Vägföreningen har inte muskler eller viljan att reovera vägen till fullgott skick till förmån för Hjo Kommun.

Ursprunget till vägen är en gammal »kostig« så vägen är inte ens konstruerad för dagens trafik/belastning.

Basen för vägen ligger på gammal åkermark och det hjälper inte att lägga på ett nytt ytskikt. Vägen behöver göras om i grunden om den ska tåla ytterligare belastning.

Anslutningen till Jönköpingsvägen är ett ytterligare problem som måste lösas och budgeteras. Det är inte att rekommendera att barn som ska till skolan korsar Jönköpingsvägen som det är idag. Här måste en större ombyggnad ske.

»Långa rätt fram« är en grusväg i dåligt skick som hör till vägen. Den är för smal för mötande trafik och dessutom går den tätt intill bostadsfastigheter. Om Bf7 skulle bli verklighet så är denna väg den naturliga tillfartsvägen. Detta är otänkbart och fungerar inte.

Strandkanten

Stranden består av grov sten/blockterräng både på land och ute i vattnet.

Närmast stranden är åkermarken på flera ställen vattensjuk.

Att exempelvis göra en badplats vid stranden kräver omfattande projektering vilket rimmar dåligt med dagens miljötänkande.

Att göra plats för båtar vid stranden är en tanke, men det kräver mycket stora insatser och stor miljöpåverkan både på land och i vattnet.

Behöver staden mer båtplatser - bygg dessa nära hamnen, stadsparken eller campingen. Där uppskattas det mest och gör de bäst nytta.

Till politikerna

Bostadsförsörjnings program 2025-2030

När ni politiker läst denna rapport och konstaterar att Hjo ska öka sin befolkning med 50 personer per år med beredskap för 100 personer per år. Med 2,1 personer per hushåll skulle detta innebära att det måste skapas runt 50 nya bostäder per år. Nu har det gått ett år, 2025, av programmet och det finns möjlighet att revidera utredningen. Det är dags att tänka om och inte förlita sig på fantasier.

Reseavdragen förändras till det sämre/trappas ner vilket gör pendlandet dyrare.

Lån utan säkerheter (billån) blir dyrare då avdragsrätten för räntor på sikt försvinner.

Svårt och troligtvis omöjligt att skapa ekonomiskt rimliga bostadskostnader med nyproduktion i kombination med ett pendlande.

»Lågt hängande frukter«

- I första hand ska ni politiker satsa på att förtäta och utveckla staden.
- Lokalisera »övergivna« hus i och runt Hjo och hitta nya ägare till dessa fastigheter.

- En bra och fungerande äldrevård med möjlighet till ett billigt boende frigör många fastigheter.
- All nybyggnation skall ske nära befintlig infrastruktur. Detta för att underlätta och förbilliga byggnation.
- Skapa inte ett satelitsamhälle med allt vad det innebär.
- Subventionera inte ett lyxboende för några få, framför skola/vård/omsorg och våra pensionärer.
- Vårda de personer som bor i Hjo och som byggt upp vårt samhälle.

Befolkningsutvecklingen i Sverige och världen i övrigt pekar inte mot expansion utan snarare så krymper befolkningen i rask takt. Det blir samtidigt fler äldre, då vi lever längre och färre unga som kan jobba.

Viljan från boende i kommunen finns säkert för att bygga nytt, men har en familj idag ekonomi för att klara en nybyggnation?

Ert agerande är fria fantasier och föder politikerförakt. Det är ett tecken på brist på insikt och vanföreställningar hos stadens beslutsfattare.

BEMÖTANDE:

- Många av synpunktslämnarens förslag är tänkbara. Delvis sammanfaller dessa också med kommunens övergripande ambitioner och sådana frågor som förvaltningen möter i vardagen.
- I arbetet med översiktsplanen har kommunens bostadsförsörjningsprogram använts som kunskapsunderlag. Uppskattningar av behovet uttrycks som ett intervall och det betonas även att bostadsbehovet för grupper som efterfrågar tillgänglighetsanpassade bostäder bättre behöver tillgodoseas. Allt byggande är i regel påverkat av marknadsförutsättningar och de senaste åren har hushållens ekonomi och investeringsförmåga varit begränsad, vilket har inneburit en inbromsning av bostadsbyggandet i så gott som hela landet. Detta innebär sannolikt att det finns ett uppdämt behov, vilket kan leda till att efterfrågan ökar snabbt när konjunkturen vänder. Hjo kommun anser att det är viktigt att arbeta för en ökad inflyttning och välkomnar nya kommuninvånare. Eftersom det är viktigt att kunna bibehålla vår välfärd är det också önskvärt med en åldersfördelning i balans. En viktig konkurrensfördel vid val av bostadsort är att kunna erbjuda efterfrågade bostadslägen. Kommunen är inte omedveten om riskerna med vikande befolkningsunderlag. Det är bland annat därför som översiktsplanen pekar ut områden som kan tilltala olika målgrupper och även pekar på förtätningmöjligheter i centrala lägen. Även möjligheten att omvandla ödehus till permanentboende uppmuntras i ett av översiktsplanens ställningstagande. →

Med översiktsplanens hjälp avser kommunen utveckla ett attraktivt samhälle med attraktiva nya bebyggelseområden. Parallellt med arbetet med översiktsplanen pågår även ett arbete med att göra svårsålda tomter mer attraktiva på tomtmarknaden, bland annat i form av planändringar som anpassar gamla detaljplaner efter moderna behov. Kommunen har också en tradition av att planera för förtätningsprojekt i centrala lägen och avser fortsätta kunna göra det, där det är lämpligt.

- Trafikbelastning på Gamla landsvägen: Vid exploatering av Bf6, Spakåsområdet, ska vägghållaransvaret för Gamla landsvägen ses över utifrån belastningen på vägnätet. Beroende på hur stor exploateringen blir inom Bf7, Tråkebo, behöver detta hanteras på motsvarande sätt. Vägen »Långa rätt fram« har aldrig varit aktuell som tillfart till Tråkebo och kommunen bedömer i nuläget likt synpunktslämnaren att den inte verkar lämplig.
- Vad gäller strandområdena togs idén om båthamn bort inför granskningen av översiktsplanen. Strandskyddsbestämmelserna innebär att allmänheten har tillgång till att passera och vistas i strandområdet oavsett markägoförhållanden.
- Arbetspendling: Cirka 2000 personer, en stor andel av Hjos arbetsföra befolkning, har sin arbetsplats på en annan ort. Cirka 800 personer som har sin arbetsplats i Hjo har en annan bostadsort. Statistiken har varit relativt oförändrad över lång tid. Som samhällslig tendens på det nationella planet ser man en kontinuerlig ökning vad gäller arbetspendling. Även om distansarbete ökade under pandemiåren och innebar ett trendbrott, så fortsätter den långsamma ökningen av arbetspendlingen. De ekonomiska förutsättningarna för bilanvändande kan förändras över tid och eventuellt få den påverkan på samhället som synpunktslämnaren beskriver. Långsiktiga effekter av ett försvårande av arbetspendling är sannolikt inte gynnsamma för Hjo, som är en utpräglad boendeort. Därför är det viktigt att arbeta för förbättrade kollektivtrafikförbindelser, fortsätta skapa goda lokala förutsättningar för näringslivet och framför allt fortsätta värna och utveckla kommunens unika kvaliteter för att fler ska välja att bo och verka här.
- Sammanfattningsvis medför synpunkterna ingen förändring av översiktsplanen.

Synpunktslämnare 3

Avseende Spakås 1

Det verkar som om Hjo kommun är omedvetna om läget i Sverige och omvärlden. I orostider behöver vi öka vår självförsörjningsgrad och bevara den åkermark som finns! Tondövt!

Dessutom riktigt dåligt för miljön. Om förslaget skulle genomföras skulle det öka antalet transporter i kommu-

nen väsentligt då området ligger i Fågelås. Det är naivt att tro att boende i området skulle gå eller cykla till tätorten!

Det råder inte någon brist på tomter i kommunen. Tvärtom! Befolkningen i små kommuner tenderar att minska, inte öka. I grannkommuner lägger man ner förskolor och skolor pga vikande elevunderlag. I denna översiktsplan fantiserar man om att bygga förskola i området! Är tanken att man ska skjutsa barnen dit?

Stranden vid Spakås är otillgänglig, stenig och brant. Ligger vid en udde. Helt omöjligt att lägga båtar i sjön. De skulle blåsa sönder ganska snart. Och någon strand att bada vid finns inte! Finns heller ingen fisk vid strandkanten. Följaktligen väldigt dåligt område att exploatera! Påminner om strandskydd och fornminnen!

Den här överdrivna önskan om fler skattebetalare till Hjo bör man lägga ner! Var istället försiktig med de skattemedel som finns och använd dem på bättre sätt. Inte på orealistiska planer som förstör marken för all framtid och förhoppningsvis aldrig kommer att realiseras!

BEMÖTANDE:

Se svar till synpunktslämnare 2.

Bilaga

Sändlista granskning

Listan nedan redogör för vilka aktörer som Hjo kommun har skickat granskningshandlingen till. Planförslaget har även varit tillgängligt för synpunkter via kommunens webbplats, som utställning på Kulturkvarteret samt genom ett granskningsmöte i Hjo.

- Länsstyrelsen Västra Götaland
- Länsstyrelsen Jönköpings län
- Försvarsmakten
- Trafikverket
- Energimyndigheten
- Luftfartsverket
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Post- och telestyrelsen
- Statens geologiska institut
- Skogsstyrelsen
- Svenska Kraftnät
- Vattenfall eldistribution
- Västra Götalandsregionen
- Skaraborgs kommunalförbund
- Miljösamverkan Östra Skaraborg
- Räddningstjänsten Skaraborg
- Avfall & Återvinning Skaraborg
- Tibro kommun
- Karlsborgs kommun
- Skövde kommun
- Habo kommun
- Tidaholms kommun
- Hjo Energi
- Almnäs Bruk Elförening
- Skaraborgs Vatten
- Vätternvårdförbundet
- Tidans Vattenförbund
- Yrkesfiskarna i Hjo
- Naturskyddsföreningen i Hjobygden
- Friluftsrämjandet i Hjo
- LRF Hjo
- SS Trafik
- Hjo hembygdsförening
- Grevbäcks hembygdsförening
- Fågelås hembygdsförening
- Fågelås samhällsförening
- Fridene-Fröjered-Korsberga hembygdsförening
- Fridene-Blikstorps samhällsförening
- Korsbergaortens bygdegårdsförening
- Pilgrimsled Hjo-Kungslena
- Omställning Hjo
- Hyresgästföreningen
- SPF Seniorerna
- PRO Hjo
- Riksförbundet Pensionärs Gemenskap (Hjo ekumeniska RPG-grupp)
- FUB Hjo-Tibro-Karlsborg
- Hjo handel
- Fastighetsägarna Skaraborg
- Företagarna
- Skaraborgs Allehanda
- Moderaterna
- Socialdemokraterna
- Liberalerna
- Centerpartiet
- Kristdemokraterna
- Vänsterpartiet
- Miljöpartiet
- Sverigedemokraterna
- Samt övriga sakägare från samrådet som angivit kontaktuppgifter.

